

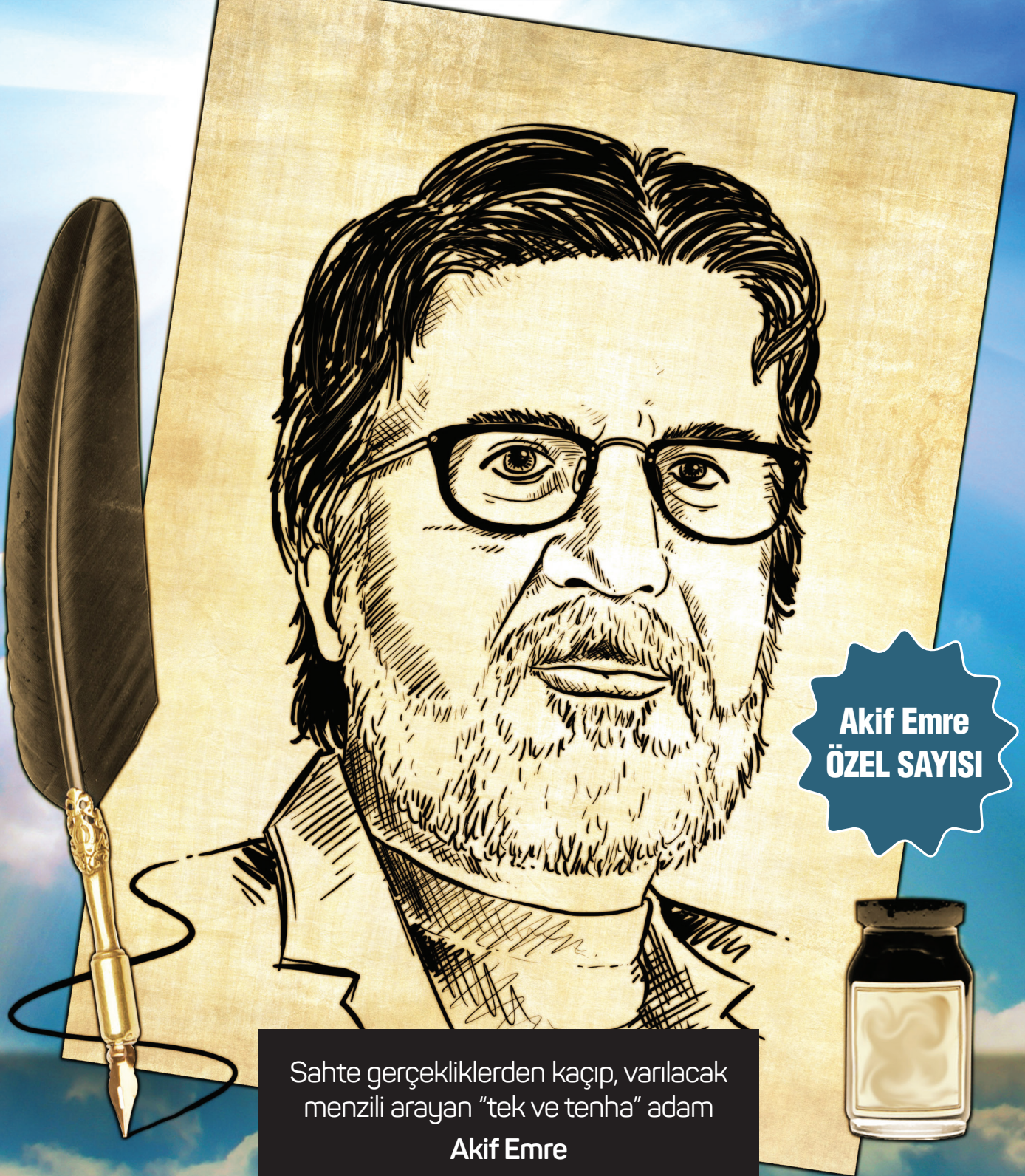

dirilis saati

İKİ AYLIK SOSYAL VE KÜLTÜREL DERGI

tevhibi gerçekliğin ışığında

EYLÜL - EKİM 2017 / SAYI: 35

Akif Emre
ÖZEL SAYISI

Sahte gerçekliklerden kaçıp, varılacak
menzili arayan "tek ve تنها" adam

Akif Emre

Yeni sayımızda farklı bir dosya çalışması ile okuyucularımızın karşısındayız. Dergimizin 14 yılı askındır devam eden serüveni içerisinde ilk defa bir portre üzerinden dosya konusu belirlenmiş bulunmaktayız. Bu ilk olan çalışma, geçtiğimiz aylarda Rahman'a uğurladığımız Akif Emre ağabeyin arda bıraktıkları üzerinden şekillendi.

Vefatının ardından çok şey yazılıp çizildi. Pek çok anı paylaşıldı. Ölülerimizin ardından onları hayırla yad eden bir toplumuz. Ve pek çoklarının ölümleriyle birlikte hak ettikleri değer kendilerine teslim edilir. Bu da geç kalmış bir takdirdir. Bu Akif Emre ağabey için de geçerlidir. Vefatının ardından yazılanlara baktığımızda özel bir durumla karşılaştık. Diğer mahallelerden de güzel şahitlikler geldi gıyabında. Soner Yalcın'ın kendisiyle hiç tanışmadığı halde Sözcü'de yazdıkları buna örnekti:

"Sebat eden, Akif

Davasına asık, Emre

Evet, yazardı. Evet, gazeteci idi. Evet, belgeselciydi. Bana sorarsanız hepsinin üstündeydi... Sufi idi; nefesine hakim. Hala süren iktidar sarhoşluğu döneminde nemalanma nedir bilmedi. Basitliğe tamah etmedi; cip kültürüne yenilmedi; eşyanın kölesi olmadı." Diyordu.

Benzer bir şahitlik Hürriyet gazetesi, Ertuğrul Özkök'den de geldi. Mahalle kampaşmasından kaynaklanan seviyesiz sosyal medya yorumlarını kıyasıya eleştiriyordu. Bu isimlerin şahitliğini önemsiz göremeyiz. Saygı duyulan bir Müslüman profili ortaya koyması açısından son derece öneme haizdir.

1957'de Kayseri'de hayat serüveni başlamış, artık yola çıkış zamanı gelmişti. "İslam alemi" ve "ümme bilinci" kavramlarını, dertlerin fışkırdığı coğrafyaları bizzat tanıklık ederek kuracaktır. İlkın İslamabad ve Afganistan'da eğitim ve gazetecilik çalışmalarını

tecrübe eder. Mücahitlerin genç öğretmenidir. Yoksulluğun, işgalin ve kimsesizliğin içinden istiklal ve onur mücadelesi veren İslam toplumlarının dertlerini yakinen müşahede eder. Hareketin liderleriyle, grup ve fraksiyonlarla görüşme, röportaj yapma imkanıdır bu aynı zamanda. Filistin'den Filipinlere, Pasifik'ten Arakan, Patani, Keşmir'e kadar mazlum coğrafyaların izini sürer ve çe ve çe. Yayınları, yazıları, belgeselleriyle düşünsel ve kültürel dünyamıza katkıları 23 Mayıs 2017 Yenişafak'daki "Riyad'da bir Marvel filmi" başlıklı son yazısına kadar devam etti.

Dosya konumuz da tam olarak, bu örnekliği anlamak üzere kurulu. Bize bıraktığı düşünsel mirası okuyucularımızla paylaşacağız. Genç kardeşlerimizin bil hassa istifade etmelerini temenni ediyoruz.

Bir teşekkür;

Bu sayımızı hazırlarken başta Akif ağabeyin eşi Dürdane Hanımefendiye katkılarından ötürü teşekkürlerimizi sunuyoruz. Çalışmamızda kullanmamız için fotoğraf arşivinden yararlandığımız Dursun ÇİÇEK ağabeye de şükranlarımızı iletiyoruz. Ve Akif ağabey ile dostlukları olan derdine/davasına ortak olan ve yeni sayımızda katkılarını fark edeceğimiz, değerli üstatlara/ağabeylere yaptıkları katkılardan dolayı yine teşekkürlerimizi iletiyoruz.

Bir önceki sayımızda mizanpaj ve baskıdaki farklılıklar okuyucularımızdan olumlu geri dönüşler almamıza vesile oldu. Bu da bizlerin daha iyi ürünler ortaya koyma noktasındaki cesaretimizi perçinlemiş oldu. Bu yeni durumun sürdürülebilir olması içinde okuyucularımızdan bir istirahatımız olacak. Diriliş Saati'nin çıktığı yeni yolda bizleri yalnız bırakmama adına abone kampanyamızın destekleyicileri olarak yeni okurlara ulaşmamıza yardımcı olmanızı bekliyoruz.

Hayırlı istifadeler diliyoruz...

içindekiler

GÜNDEM

DİYANET'TEN
SIRADIŞI BİR ADAM GEÇTİ!

MUSA DUMAN

04

DOSYA

ÇİFTE AÇMAZIN
ÖTESİNDE

ASIM ÖZ

06

DOSYA

DÜŞÜNCE VE GÖNÜL İNSANI
AKIF EMRE

HAMİT KARDAŞ

10

ROPÖRTAJ

KALBİ İSLAM ALEMİYLE ATAN
BİR MÜTEFEKKİR
AKIF EMRE

ABDULKADİR AVCI

13

DENEME

"FİKİRLERE KURŞUN İŞLEMEZ"
AMA

BURAK ÇAMUR

30

DENEME

DERTLİ OLMAK DA
NE OLA KI...

OZAN SOYER

34

KUDÜS KÖŞESİ

GAZZE HUZUR DEMEK
ULUSLARARASI BİR
ÖĞRENCİNİN GÖZLEMLERİ

RUKİYE DEMİR

36

DENEME

KAYGILARIMIZ BİZİ
YÖNETİYOR MU?

ZEYNEP SENA DİNÇER

38

YENİ KALEMLER

HANGİ İŞGALİ
YAŞIYORUZ?

AFRA MADEN

42

Diyanet'ten Sıradışı Bir Adam Geçti!

MUSA DUMAN

Diyanet Teşkilatı, Cumhuriyet tarihinde ilk kez kurulu paradigmanın kodlarına aykırı bir başkana ev sahipliği yaptı.

En baştan itibaren projelendirilerek günümüze kadar uygulanagelen bu paradigma, Müslüman Türkiye halkının temel İslami ritüellerle sınırlandırılarak

dünyaya söyleyecek bir sözü olmamasını öngörüyordu. Bununla hedeflenen prototip ise ehlileştirilmiş, siyaset ve sosyolojiden soyutlanmış bir kimliğe karşılık geliyordu.

2010 senesinde göreve gelen Mehmet Görmez Hoca, bu geleneğin köşe taşlarını yerinden

oynatacak hamlelere imza attı. Her şeyden önce; 7 yıl boyunca bıkmadan ve usanmadan Müslümanların etnik ve mezhebi temelde bir araya gelmesi gerekliliğine dikkat çekti. Bu, Türk diyanet geleneği için bir dönüm noktasıydı. Zira "farklı mezheplerin birlikteliği" teması,

yıllarca bu ülkedeki yerleşik dini algıyı sermayesiyle yönetmiş olan Suud-Körfez lobisinin arı kovanına çomak sokmaktı. Bu lobi, bilhassa İran İslam İnkılabı'ndan sonra mezhep tandanslı yayınlarıyla Türkiye'de çok yönlü bir çalışma başlatmış ve bu çalışmayı baltalama potansiyeli taşıyan her kişi ve kurumu bir şekilde alaşağı etmişti. Ki, Rahmetli Erbakan Hoca İslam Birliği projesi nedeniyle bu durumdan nasibini en ağır şekilde almıştı.

İslam düşüncesinde itidalli bir çizgi tutturması da Mehmet Görmez'i sıradışı kılmıştı. Mehmet Görmez, tepeden inme telkinlerle yürüyen teşkilatçılığa başkaldırmış ve salt geleneksellik ile şekillendirilen resmi İslam algısında oynamalar yapmıştı. Mehmet Görmez'in yeni formatladığı biçimde, kuru kuruya geleneksellik veya modernliğe yer yoktu. İslam'ın sahih kriterleri doğrultusunda her iki akımı da kuşatma eğilimi ile davranan Mehmet Görmez, bu konuda fanatizme başvurmadan sahici ve olması gerekenin peşinde olmuştu. Ama arkasını önünü hesap etmeden cesur adımlar atmaya da ihmal etmemişti. Gerektiği zaman Mehdilik ve Kutlu Doğum gibi konularda

ortalığı kırıp dökmeden kafalarda soru işaretleri bırakmış, gerektiği zaman insanlara peygamberin güzide yaşamını değil, salya/sümüğünü anlatanlara kürsülerde yer vermeyip rest çekmişti. Hasılı bu konuda hocaefendiler arasındaki kısır polemiklere dahil olmadan, olabilecek en makul duruşu sergilemişti.

Mehmet Görmez'in önem verdiği asıl ve can alıcı konular ise İslam coğrafyasındaki mevcut sorunlara ilişkindi. Mehmet Görmez, her fırsatta İslam coğrafyasında akan kanın durdurulması ve ülfet duygusunun harekete geçirilerek taraflar arasında müzakere zemini oluşturulmasına vurgu yapmıştı. Ümmetin kanayan yarası olan Kudüs ve Aksa'daki vahim tablo, konuşmalarında her zaman ana gündem maddesiydi. İslam ülkeleri arasındaki gelir uçurumuna dair son tespiti de zamanlaması itibarıyla oldukça manidardı. İpinin çekilmesinin kulislerde konuşulmaya başlandığı bir zamanda sözünü ettiğimiz lobilere de mesaj verirdesine "Körfez ülkelerinin zekatıyla Afrika'da aç kalmaz" çıkışını yapmıştı.

Mehmet Görmez Suçluymu(!)

Mehmet Görmez, ana taslağını sunduğumuz tüm bu maddelerden ötürü suçluymdu; çünkü haddini aşmış ve toplumsal bilinçlenmeye ve uyanışa sebebiyet verecek söylemler geliştirmişti.

İnsanlara ümmet olma ufkunu aşlamıştı, kısır polemiklerin gölgesindeki din afyonluğuna son vererek önceliği haiz aktüel gelişmelere dair temel parametreler sıralamıştı.

Ama tüm bunları yaparken yalnız bırakılmıştı. Onu başkanlık makamına getiren siyasi iktidar maalesef sürecin devamında birtakım riskleri göğüslememişti. Lobilerin ve bu lobilerin ayak oyunları ile dini/siyasi düşüncesi şekillenmiş çevrelerin baskısına "LA" dememişti.

Ama arka plandaki tüm bu gerçeklikler bir kenara, Mehmet Görmez Hoca görevini hakkıyla ifa etmişti. Bize de adil bir şahitlik yaparak hakkını teslim etmek düşmüştü...

ÇİFTE AÇMAZIN ÖTESİNDE

ASIM ÖZ

Âkif Abi merhumla ilgili yazmak için bilgisayar başına oturmak iyiden iyiye zorlaşıyor. Bilmezdim, her vakada olduğu gibi hadisenin sıcaklığı hakikati anlamayı güçleştiriyormuş sahiden; günler geçtikçe onun yokluğu daha bir gerçek, daha bir acı olarak katlanıyor. Erdemlerden uzak gazeteciliğin anonimleştiği, kolayca gazeteci olunabildiği, gazeteciliğin kolay yapılabildiği yaygın aptallık gösterisi zamanlarında o kadar mesele var ki, bunları bir düzen içinde bir araya getirmek başlı başına apayrı bir çalışmayı gerekli kılıyor.

Şöyle başlamayı öne alabiliriz: Âkif Abi, olağanüstü dönemlerde, gerek yayın yönetmeni olduğu sitelerde gerekse gazete yazılarında zor kararlar alarak, belli bir perspektifi geliştirerek ayakta durabildi. Gündelik siyasal tavırların dışında bir seçimi söz konusudur. Günümüzdeki olaylara dair çoğu analizin ve yorumun, konuyu incelemeye çok yakın tarihlerden başlatmasına hemen her zaman itiraz etti. Meseleleri geçmişin ve geleceğin ışığında irdeleyip yorumladı. Tarihin, geçmişle geleceği birbirine bağladığının farkındaydı.

Anlık Açgözlülüğüne Direnmek

Sadakat ve liyakat yahut ilgi ve çıkar çatışmalarının ayyuka çıktığı Türkiye’de, internet haberciliği alanında, adanma kültürüne bağlı insan kolay kolay yetişmiyor. Bunu yaşayarak öğrendim. Zira memlekette insanlar, işlerini, davalarını, siyasi ve kültürel çalışmalarını adanma anlayışına bağlı olmadan geç anlayışla, geçici heveslerle, çabucak ün ve para kazanma saikiyle gerçekleştiriyor. Bu açıdan bakıldığında Âkif Abinin uzun yıllar başında bulunduğu Dünya Bülteni, internet haberciliğinde çığır açan bir kilometre taşıdır. Site, ajansların, lobilerin,

spekülatif finans kapitalizminin uluslararası kurumlarının aldığı kararlarla biçimlenen neoliberalizm dogmasının egemen olduğu dünyamızda olan biteni farklı bir bakışla yansıtması hasebiyle, susuz günlerde bir göze, dağ başında takip edilecek bir iz hatta bir patikaydı. Kendisi öteden beri, medyanın anlamsız boş diliyle, küresel habercilikteki kasıtlı bakışların sunduğu göstergeleri analiz etti.

Bir de, tüm bunların ortasında hayat memmat meselesi olarak İslâm âlemi var elbet. İşte tam bu noktada, Âkif Abiyi tanıyanların, olmayan çizgi eleştirmenlerimizin dikkatinden kaçan bir hususa temas etmemek olmaz. Niyetim sözü Hasan Aycın’ın, İtibar’da yayımlanan çizgisine getirmek. Çizgiye bakanlar ne düşündü bilemiyorum. Her ne kadar, bu çizgi, Âkif Abinin İslâm âlemi duyarlılığını yansıtmayı öne almışsa da son derece kısıtlı bir bakış açısına sahiptir. Zira çizgide Ortadoğu odaklı bir İslâm âlemi tasavvuru hemen göze çarpıyordu. Oysa Âkif Abinin tasavvuru Endülüs’ten Hindistan’a, Balkanlar’dan Orta Asya’ya, Latin Amerika’dan Çin’e uzanan yedi iklim dört kıtaya, Müslüman coğrafyanın tamamına ulaşıyordu. Bu açıdan, Türkiye’de İslâmcı hareket

içerisinde mekânsal bağlamda da dengeli olan yegâne isim olduğunu düşünürüm Âkif Abinin. Tekrar altını çizmek gerekirse; onun yazılarında Ortadoğu, Uzak Doğu, Orta Asya, Balkanlar, Afrika, Avrupa ve Amerika... her yer vardı. Okumaları da bunun işaretiydi. Bunu onu yakından tanıyan da bilir, uzaktan tanıyan da. Uzun lafın kısası, haritayı değiştirmek bakışı, bilinci ve dünyayı değiştirmektir.

Âkif Abinin köşesinin de adı olan Göstergeler kitabından bin bir emekle kurduğu, bölümlendirmesi ve biçimi bambaşka Haberiyat'ın yayın anlayışını belirgin kılan yazısına uzanan gazeteciliğinin temel hassasiyetleri konusunda detaylı analizler yapılabilir, yapılmalıdır da. Zira yıllarca bu alanda ter döktü, "gazete gazetedir" düşüncesiyle periyodik yazılarını mümkün merteye aksatmadan kendi öncelikleri doğrultusunda yazdı. Şimdilik kitaplarını dikkatle okuduğu John Berger'in şu cümleleri ile meseleyi başka bir mantaliteden el alarak çerçevelemek yanlış olmasa gerek: "Boyunduruğu altında yaşadığımız vurguncu finans kapitalizminin totaliter küresel düzeninde medya bizi aralıksız enformasyon bombardımanına tutuyor; lakin verilen haberler çoğu zaman dikkatimizi dağıtmak, hakiki yaşamsal ve acil olandan uzaklaştırmak için planlı bir saptırma."

Buna dip suları çekilen çölleşen medyanın İslâm dünyasını tanıtmak ve sınıflandırmak için seçtiği müptezel dili de ekleyelim. Anlık açgözlülüğüne diren-

me imkânı olarak internet haberciliğini mercek altına almaya niyetlenenlerin, bir anlayışın manifestosu olarak anılmayı hak eden 8 Mayıs 2017 tarihli "Başlarken" metnine müracaat etmemeleri düşünülemez. Nadiren işin özü ve niteliğiyle ilgilenenlerin ötesinde bir habercilik anlayışını inşa etmeye çalıştı. Bu yüzden "Gazetecilik yapa yapa insana saygımı yitirmeye başladım" diyen Italo Calvino'nun aksine bir örneklik sergiledi. Âkif Abinin bu noktadaki sebatkârlığı husumetin yüksek olduğu zamanlarda tam

manasıyla haber hekimliği idi. Göze batmayı ve televizyon ekranlarında görülmeyi ile kendine özgü bir var oluş biçiminden kaynaklanıyordu. Nitekim vefatından sonra cümle âlem canı gönülden bu çabayı içten içe takdir ettiğini ilan etti. İdris es-Şafî'nin bir sözünü hatırlarım bu noktada: "Asıl fazilet, düşmanların kabul ve tasdik ettiğidir." Kuşkusuz sadece bu bile, onun muazzam bir ufka, yaratıcılığa ve iradeye sahip olduğunu kanıtlamaya yeter.

Fikir hayatı sahici ve samimi

olan Âkif Abi'nin yazılarına hayranlık, "bizim mahallede" genel olarak akılda çakılı kalan kamusal tartışmaların arttığı 2007 sonrasında bariz hale gelir. Bütün olumsuz değildi bu, fakat anamın tabiriyle "dert tuzlamaya" yetecek nitelik de kazanmıyordu bir türlü. Bu yüzden, çoğaltım çağının anonim güzergâhında ilerleyenlerin düzmece övgüleri ile tavırları arasındaki kopukluğa işaret etmekte ısrarcı olunması gerektiği kanaatindeyim.

Sanılanın aksine, hayat hikâyeleri, metinler ve metinlerde ileri sürülmüş fikirler kadar önemlidir. Ne ki çoğu zaman ayrıntılı bir hayat hikâyesi sunmak için tarihsel birtakım verilere de sahip olunması gerekir. Çünkü bunların çoğu, her hâlükârda belli dönemlerle yakından alakalıdır. Gelgelelim Âkif Abi'nin metinlerine meftun olduğunu söyleyenlerin kahir ekseriyetinin ne hayat hikâyesine ne de kitaplarına ve kitaplarındaki kanaatlerine aşına olmadıkları son derece açık. Zira belleği silerek amansız bir laf ebeliği yapan söz konusu kişilerin asgari müşterekliği, Göstergeler'i, 'İz'ler'i, Küreselliğin Fay Hattı'nı ve Çizgisiz Defter'i ellerine alıp baştan sona kadar okumamış olmalarıdır. Oysa 1990 sonrası yakın geçmişi siyasal ve kültürel açıdan değerlendirebilmek bu kitaplar olmaksızın hayli eksik kalacaktır. Kayıtsızlık çağında, ahlakı, zevki, hassasiyetleri ve eleştirileri bir yana yazdıklarına aşına olanların sayısı hayli azdır; belki bu yüzden metinlerine ilişkin bir temyiz hassası da gelişmemişti. Kronik yön hasta-

lığından mustarip ülkemizde, bir eve dönüş epiği olarak İslâm-cılık konulu kitabının hepimize büyük sürpriz olacağı aşikâr. Ne ki, muhtemelen bu eseri de büyük bir sessizlikle karşılanacak... Can sıkıcı bir durum... Değil mi ki, yüzyıllardır, "Bizim en büyük meselemiz biziz!" sözünü kulağımızda küpe gibi taşıyoruz.

Hepimizin hayatında bazı önemli olaylar ve bazı belirli kişiler ve onlarla karşılaşmalar yer alır. Bu olaylar ve kişiler, hayatımızı yönlendirir, geliştirir ve renklendirir. Galiba Dünya Bülteni'nde yazmaya başlamak, beni hem geliştirdi hem yönlendirdi. Yazma faaliyetinin hayati olduğu Dünya Bülteni'ndeyken daha çok görüşme, sohbet, müzakereler, değerlendirme ve fikir alışverişini imkânı bulduğum Âkif Abi ile edebiyata, siyasete, düşünceye ve yayıncılığa dair uzun uzun konuşma imkânı bulmuş olmak önemliydi.

Şahsen "çifte açmaz" olarak tanımlayabileceğim konuların; AKP'ye zehirnek muhalif olanlarla, ona yakından temas edip tümüyle muvafık olanların

dışındaydı daha doğru bir ifadeyle ötesindeydi. Her türlü hirs ve tamah ona yabancıydı, daima gerçekçi ve ölçülü oldu. Büyük Erdemler Risalesi'nin mesafe vurgusunu hatırlamak olmaz. Unutmamak gerekir ki, gerçeği ararken değil hakikati dile getirirken parçalanmayı göze alabilmişti. Kuşkusuz, galeyan yüklü ve heyecanlı senelerin gazel ikliminin dışında Sokrates usulü sorulara odaklanmasının payı yüksekti bunda.

Düşüncenin ve Edebiyatın Kıyılarında

İçtenlikli farklılığıyla öncü bir genel yayın yönetmeni olan Âkif Abi, benim için oldum olası yol gösterici oldu. Bizim mahallede eşine pek rastlanmayacak "abi"lik, rehberlik yaptı; ne bir otoriter yaklaşım sergiledi ne bir iktidar alanı açmaya çalıştı... Soğuk profesyonellik tavrı da göstermedi, farklı mecralarda kalem oynatmamdan mülhem kısır cemaatçilik de yapmadı... Onun sayesinde görgü ve deneyim kazandığımı da eklemeliyim. Yapmak istediğim

şeyin peşinden aşkla koşmayı, caymamayı ve kendi doğrularından ayrılmaksızın çalışmayı önemseddiğini hissettirdi daima.

Kültür, inanç ve davranışlarımızın kalıcı ve öne çıkan yanları daha ziyade. Yatkinliklerimin heyecanını sonuna kadar hissettiğim Dünya Bülteni'ndeki eleştirilerimi zannederim Türkiye ortamında başka bir yerde yayımlamak pek mümkün olmazdı. Sözelimi İsmet Özel'in hepten unutulduğu yıllar boyunca bir elin parmaklarını aşacak kadar metin yayımlayabilmiştik. Nuri Pakdil'i sağcı görenleri eleştirdiğimiz kadar, etrafındakilerce başkalaşıma uğratıldığı yıllarda son derece kıymetli eleştiriler yapabiliştik. Necip Fazıl ile Sezai Karakoç'un araçsallaştırılışına dikkat kesilebilmiştik. Yayın dünyasının öne çıkan kitap ve dergilerinden neoliberalizme, sol İslâm eleştirilerinden sol cemaatçiliğe, Said Nursi'den ne-onurculuğa onca konuyu gündeme taşıma gayreti içerisinde olmuştuk. Şunu da açıklığa kavuşturmakta fayda var: Onunla birlikte çalışırken bilgi, azim ve dayanılmaz bir inatla yapmak istediklerimi ertelememeyi öğrendiğimi fark ettim.

Elbette fazla hürmetkârlıktan daima ertelediklerimiz de oldu, ama neresinden bakılırsa bakılınsın yazılanlar da az değildi. Hele üstatlar ve abiler hakkında söz almaya cüret edenlerin çelik soğukluğuyla tahfif edildiği kültürel ortamı nazarı itibara alırsak, bunun değeri daha iyi anlaşılacaktır. Ölçek farkını mahfuz tutmak kaydıyla karşımızdakilere hem hürmet etmek hem

de eleştirel mesafeyi muhafaza edebilmek kolay değildir. Bu yüzden ona çok şey borçluyum.

Zaman zaman sorumluluk bilinciyle kollarını sıvayarak uzun yazılar yazdı. Gazete yazılarının ötesine geçerek terazi sezgisi güçlü bir yazarın deyimiyle makale yaptı. Hece dergisi başta olmak üzere yıllara yayılan yazılarında Mehmet Âkif'ten Necip Fazıl'a, Kemal Tahir'den Cemil Meriç'e, Nuri Pakdil'den Oğuz Atay'a Türkiye'deki düşünce ve edebiyat ortamının önemli simaları üzerine, dönemlerin bağlamını ihmal etmeden son derece isabetli yorumlar sundu. Amaçları farklı olan bu tür metinleri, tamamlanamadığı için okuyamadığımız bir kitabın parçaları olarak tasavvur etmekten hoşlanıyorum. Öte yandan bir kişinin ve bir metnin izinin nasıl sürüleceğine dair birer teklif olarak da anılmayı hak ediyor bahsettiğim metinler. Düşünce tarihine katkı sunan belli başlı yazılarına bakıldığında, Türkiye'deki fikir hayatını tam bir kudretle kavrayan bir zihin sahibi olduğunu söyleyebilirim. Zaten Türkiye'deki eski yeni gelişmeleri bir bütünsellik içerisinde değerlendirmenin yolu tarihsel süreç içindeki konuların bilhassa edebiyatçıların kavramasından geçer. Anladığını, hakikatli eleştirmenler gibi bariz bir dille anlatmakta mahirdi. Oğuz Atay'ın, ölümünden bir buçuk yıl önce Mehmet Âkif'i keşfedişinden onun dışında hiç kimse bahsetmedi mesela. Ayrıca yazmak isteyip de yazamadığı isimlere dair de yazıya dökmekten çekindiği dikkatli analizlerinin bulunduğunu kaydetmeliyim.

Mesleklerin bir defaya mahsus bir kahramanlık olmaktan uzak olduğu bilinir. Bunun farkında olan Zygmunt Bauman, "Meslekler diğer meşgalelerden farklı olarak ömürlük olmaya meyillidirler." diyordu bir söyleşisinde. Bu söz galiba sorumluluk ahlakını, sorumlulukta muhtariyetle kayıtlayan Âkif Abi için son derece doğru. Nasıl olmasın? Kendi yoluna inancının yansıması olan kuruluş aşamasındaki Haberiyat bunun kanıtıydı. Sonucundan bağımsız olarak bizzat çabanın kendisinin değerli bulunmasına yoğunlaşan bir hasletle irtibatlıydı bu tutum. Buradaki odasına ancak vefatından sonra gidebildim, masası daha yeni kurulmuştu. Dolap yoktu odada. Günlük güneşlik bir büroydu burası. Masanın üzerinde üç beş kitap vardı. Okumak için eline aldığı Tunuslu Hayrettin Paşa'nın Büyüyenay Yayınlarından çıkan Ülkelerin Durumunu Öğrenmek İçin En Doğru Yol kitabıydı. Onun dışında Ziyaeddin Serdar'ın Yüksek Öğretimi Yeniden Düşünmek bağlamında yazdığı bir kitap vardı. İki yazarlı İngilizce bir kitaptı bu. Kitaplarla ve fikirlerle kopmaz bağına masasının üzerindeki kitapların birkaçından da takip edebiliriz: Thierry Zarcone Yasak Kent Buhara(1830-1888), Köksal Alver Taşra Halleri, Necdet Subaşı Söz Uçar Sızı Kalır. Elbette bu kitapları henüz büroda kütüphanesini kurmadığı gerçeğiyle birlikte de düşünmeliyiz. Fakat bu bile onun geçmişin ve geleceğin ufkunu kavrama çabasının sürekliliğini kanıtlar. Tecrübenin hükmünün silinişine inat hatıraların ve seyahat kitapla-

rının tutkulu okuru oluşunu da kaydetmeden geçmemeliyiz. Temas ettiği hatıra kitaplarını tek tek saymaya kalkmayayım. Her şeyin geride kalmadığını, geleceğin ancak geçmişle ve şimdiyle kurulacak sahici bir ilişkiyle mümkün olabileceğini kuşbakışı ortaya koyar bu kitaplar.

Uzak dünden yakın yarına uzanan bildiğim, tanıdığım kitaplıklardan farklı olan kütüphanesi içinse, dostlarının başlı başına bir kitap kaleme alması elzemdir. Şüphesiz hepsi hakkında meseleleri kalbinden kavrayan bir bakışla derin bir şekilde söylemek gerekir. Hem yatay hem dikey boyutlarıyla... Umarım bu satırlar, unutkanlığa ve kayıtsızlığa kurban gitmez. Bense şimdilik, en çok Büyük Doğu külliyyatına merak saldığımı kendisine de söylediğimi hatırlatmakla yetineyim.

Bu yüzden Âkif Abinin hatırasını her zaman derin bir saygı ve hayranlıkla yâd ederim. Beklentisi bu dünyadan değil ahret-tendi kendisinin. Onun çapında bir gazetecinin eksikliğini zannederim, Mayıs ayının sonlarından bu yana hepimiz sık sık hissediyoruz. Vandal varsıllıklar uğruna şahsiyetini, haysiyetini gözden çıkarmayı aklından geçirmeyen Âkif Abinin yeri ne bugün ne yarın kolay kolay dolmayacak farkındayım. Büyümekte olan oğlum "Büyüyünce Âkif Emre olmak isterim" dese keşke; tereddüt etmeden... Belki, der bir gün, kim bilir. Bazı hayatların tekrarının mümkün olmadığının farkında olarak elbet...

DÜŞÜNCE VE GÖNÜL İNSANI

AKİF EMRE

HAMİT KARDAŞ

Günümüzde büyük insanlar vefat ettiğinde değerlerinin sağlığında bilinmediği ifade edilir. Arkalarından yazılan birçok yazıda bu duruma işaret edilir. Akif Emre de vefat ettikten sonra arkasından 100'den fazla yazı yazıldı. Bu yazıların önemli bir kısmında Akif Hoca'nın değerinin bilinmediği, büyük bir yazar olduğu halde dikkate alınmadığı üzerinde duruldu.

Bir yazarın, hele önemli şeyler

yazan ve söyleyen bir yazarın sağlığında değerinin bilinip bilinmediği nasıl ölçülür bilmiyorum doğrusu ancak Akif Emre yaşarken çok sayıda öğrenci yetiştirdi ve şu an birçoğu önemli yerlerde bulunuyor. Kimi medyada, kimiye akademide... Yazılarının da önemli bir okuyucu kitlesi vardı ve çoğu ses getiriyordu. Yine de Akif Hoca gibi istikametini hiç bozmamış, inandığı değerlerden taviz ver-

meyen bir mütefekkirin yazılarının dikkate alması gerekenler tarafından ne derece görüldüğünü bilemiyorum.

Akif Emre ile 2011 yılının Mart ayı başlarında Dünya Bülteni'nde çalışmaya başladığımda tanıştım. Elbette öncesinde de yazılarını okuyordum. Akif Hoca 1970'lerden itibaren Türkiye'deki Müslüman camianın okuyan ve yazan kesimi üzerinde önemli bir yer edinmişti.

Akabe, İnsan, Klasik ve Küre gibi yayınevleri; Yeni Devir ve Yeni Şafak gazeteleri ile Umran ve İslam başta olmak üzere birçok dergide çalıştı, yazılar yayımladı. Yazdıklarını pek fazla kitap haline getirmese de dergi ve gazetelerde yazdıkları bir araya getirilse hacimli bir külliyat olur. Dünya Bülteni'nde yaklaşık dokuz yıl genel yayın yönetmenliği yaptı. Mayıs ayı başında ise haberiya.com sitesini hayata geçirdi. Makine mühendisliğinden mezun olmasına rağmen yayıncılık ve gazetecilikte karar kılmıştı.

Akif Hoca, rüzgara göre yön değiştiren biri değildi. Hiç sapmadığı ilkeleri ve taviz vermediği hassasiyetleri vardı. Bu çerçevede bildiklerini yazmaktan sakınmadı ancak bunu yaparken kimseyi kırmadı, nezaketten hiç uzaklaşmadı. Eleştirilerinde isim vermekten özellikle kaçındı, fikir ve eylemleri eleştirdi.

Gündelik olaylardan, mefkuremize katkı sağlamayacak her eylemden uzak durdu ve görmezden geldi. Haberiya.com'un açılışı sırasında kaleme aldığı manifestosunda "Farkımız, biraz da herkese önemli olduğu telkin edilen her bilginin haber olmadığını göstermek; yani yayınladıklarımız kadar yayınlamadıklarımızın da önemli olduğunu göstermek" diyerek haber olarak gösterilen her şeyin aslında haber olmadığını belirtiyordu.

Nitekim Dünya Bülteni'nde beraber çalıştığımız yıllarda Abant Platformu ve Türkçe Olimpiyatları gibi etkinliklerle ilgili hiçbir haber yapmamıza izin vermedi.

Diğer yayın organlarında büyükçe görülen ve büyük ilgiyle karşılanan haberlerin bizde yer almamasının gerekçesini 15 Temmuz darbe kalkışmasından sonra anlayabildik ve Akif Bey'in ne kadar uzak görüşlü olduğunu yeniden anladık.

Akif Emre, birçok konuda yol gösterici oldu, biz talebelerine her zaman temel kaynaklar başta olmak üzere okumamızı tavsiye etti. Son yıllarda artırdığım hatırat okumalarında bana yol gösterdi. Bazan kitap tavsiye etti, bazan evinden kitap getirip okumamı istedi. Yeni Şafak'ta ilk yazdığı köşe yazılarından birinin başlığı "Ne okuyorsan osun" şeklindeydi.

Okumaya ve yazmaya olan tutkusu çocukluğunda başlamıştı. Kayseri'de Erciyes'in eteklerinde doğup büyüyen Emre, çocuk yaşlarda bir defterinin arkasındaki dünya haritasına bir rota çizdiğini ve buraları gezmek istediğini anlatmıştı. Elbette bu hayalini gerçekleştirdi. Gazeteci olarak önce Afgan cihadını takip etti. Afganistan'da mücahidlerin liderleri ile görüştü ve onlarla çok sayıda röportaj yaptı. Çok genç yaşlarında Afganistan cihadını Türkiye kamuoyuna doğru duyurmak için gayret sarf etti. Yeni Şafak'ta son yazdığı yazıların birinde de bir Gülbeddin Hikmetyar portresi çizmişti. Emre bu yazısında geçtiğimiz aylarda Kabil'de resmi törenle karşılanan Hikmetyar ile 2012'de bir suikast sonucu katledilen Burhaneddin Rabbani'yi mukayese ediyordu. Emre, iki Afgan lider ile de tanışmış ve onlarla röportaj yapmıştı.

Yeni bir medya dili

Yeni bir medya dili oluşturmak için büyük bir çaba harcadı. Olaylara Batı penceresinden değil, bizim zaviyeden, yerli bir gözle bakan bir dil... Hem Dünya Bülteni'nde hem de Haberiya'ta cazip olan günceli yakalamak yerine düşünce dünyamızı anlamlandıracak gündemi, yani hakikati takip etmeyi, kıyıda köşede kalmış ancak hakikati temsil eden gündemi kamuoyuna duyurmanın peşindeydi.

Emre'nin medyadaki en büyük çabası, Müslüman coğrafyaların sesini Türkiye kamuoyuna ve Türkiye Müslümanlarınıninkini de dünyaya doğru bir şekilde duyurmaktı. Bunun için Dünya Bülteni'nde Türkçe, Arapça ve İngilizce yayınlar yapıyordu. Emre için habercilik sadece savaş ve katliamların duyurulması değildi. Bunun için dünyadaki diğer Müslümanların sevinçlerini, hüznelerini, gelenek ve göreneklerini, kültürlerini de Türkiye'deki Müslümanlara tanıtarak bir iletişim kurma gayreti içerisindeydi. Vietnam'da inşa edilen büyük bir cami veya Latin Amerika'da Müslümanlara mezar yeri olarak tahsis edilen bir arazi onu heyecanlandırır ve onun için büyük bir haber değeri taşırdı.

Akif Emre'nin habercilik anlayışında Filistin, Keşmir, Myanmar, Doğu Türkistan, Balkanlar ve Endülüs büyük önem taşırdı onun için. Buradaki Müslümanlarla irtibatı vardı ve bu coğrafyalarla ilgili haberlere ayrı bir önem verirdi. Doğu Türkistan ve Keşmir'le ilgili en güncel haberler onun yönettiği sitelerden

takip edilebiliyordu. Son yazdığı yazıların birinde yine Keşmir'i hatırlatmış ve "Filistin diye bir meselemizin unutulmaya başlandığı bir ortamda Keşmir'i hatırlamaya niyeti var mı İslam dünyasının?" diye sormuştu.

Balkanlar'ın da onun dünyasında ayrı bir yeri vardı. Burada sık sık konferanslar verirdi. Göstergeler isimli kitabı Arnavutça'ya da çevrilmişti. Sırpın Bosna Hersek'te katliam yaptığı yıllarda burası ile özel olarak ilgilenmişti. Boşnakların efsanevi lideri Aliya İzzetbegoviç ile Türkiye'den televizyon röportajı yapan tek isimdi.

Ve elbette Endülüs... Bu coğrafyanın ismi bile onu heyecanlandırmaya yetiyordu. Yazılarında sık sık bu konuya değinen Akif Emre, ayrıca "Elveda Endülüs; Moriskolar" isimli beş bölümlük bir belgesel hazırlamıştı.

Muhalif Akif Emre

Bütün bunların yanında Akif Emre, muhalif duruşu ve resmi ideoloji karşıtlığı ile de öne çıkıyordu. Ancak muhalifliği hiçbir zaman yıkıcı olmadı. Yazılarında eleştirirken şahısları hedef almaktan özellikle kaçınır, isim vermemeye özen gösterirdi. Kimseyi küstürmez, kimseye sövmezdi. Yazılarının temel gayesi doğruyu göstermekti. Kesinlikle umutsuzluğa yer vermezdi. Hep bir umut beslerdi. Zaten son yazılarından birinin başlığı da "Çürüme de umut da hep var olacak" şeklindeydi. Ancak son zamanlarda muhalif seslere yönelik gelişen tahammülsüzlükten de şikayetçiydi. Bir yazısında bunu şu satırlarla dile getirmişti:

"Modern siyaset düşüncesinde

siyasal muhalefeti kültürümüze yabancı bulanlar kendi kültürlerinin gereklerine ne kadar tahammül edebiliyor? Toplumsal çürüme, yozlaşma karşısında ses çıkarmayı modern anlamda anarşizmle itham etmeyi işlevsel bulanlar karşısında ıslah ediciler, emr-i bil maruf yapanlar baş tacı mı ediliyor? Siyasal muhalefeti yıkıcılık, değerlere karşı tahripkârlıkla suçlayanlar kötülükten nehyetme niyetinde olanlara hangi gözle bakıyor?"

Akif Emre onurlu ve dik duruşlu bir düşünceye sahipti. Konuşmalarında ve yazılarında sık sık

hamaseti eleştirir ve nostaljiye değil, tarih bilincine sahip olunması gerektiğini ifade ederdi. Tarihin sadece zaferlerden ibaret olmadığını, bir bütün olarak ele alınması gerektiğini, tarih bilincine oluşmaması halinde Yahya Kemal'in ifadesiyle 'bozgunda fetih düşü' görüleceğini söylerdi.

Akif Emre ve kitaplar

Akif Emre kitapları çok seven ve her fırsatta okuyan bir insandı. Bir dönem yayıncılıkla da iştigal etmişti. İnsan, Yöneliş, Küre ve Klasik gibi yayınevlerinde çeşitli kademelerde görev almıştı.

Beraber çalıştığı kişilere de sürekli okumalarını tavsiye ederdi. Bu çerçevede onunla yaptığımız sohbetlerin konusu da önemli ölçüde kitaplardı. Bir cuma günü namaz kılmak için Beşiktaş'a Hamidiye Camii'ne inmiştik beraber. O günlerde Anna Grosser Rilke'nin "İstanbul'da Bir Hoş Sada" kitabını okumaktaydım. Yolda kitaptan ve özellikle Rilke'nin Sultan Abdulhamid'le ilgili hatıralarından bahsetmiştik. Bu sohbetimiz üzerine "İki saray, iki tarz-ı siyaset" başlıklı bir yazı yazmıştı.

Masasının üstü sürekli kitap doluydu. Yazılarının tamamı yoğun bir okuma sürecinin sonunda vücut bulurdu. Masasının üstündeki kitaplar sürekli değişirdi ancak birkaç kitap sürekli kalırdı. Bunlardan birisi de Le Corbusier'in Şark Seyahati'ydı. Kur'an-ı Kerim, çok ciltli bir tefsir ve Mesnevi her zaman odasının görünür bir yerinde dururdu. Kitaplarının sayısı binlerle ifade ediliyor.

Akif Hocam 23 Mayıs 2017 Salı günü genç denebilecek bir yaşta, 60 yaşında vefat etti. Üzerinde aylardır çalıştığı haberiyeat.com isimli haber ve analiz sitesini açalı 15 gün olmuştu ve burası ile ilgili önemli projeleri vardı. Yazı yazan, fotoğraf çeken, çizimle uğraşan, gazetecilik yapan, seyahat eden, belgesel hazırlayan, öğrenci yetiştiren ve sohbetler yapan çok yönlü bir kişilikti. Altı yıl boyunca kendisine talebelik ettim, bu süre zarfında kendisinden çok şey öğrendim, düşünce dünyamın şekillenmesinde büyük katkıları oldu. **Mekani cennet olsun.**

Kalbi İslam Alemiyle Atan Bir Mütefekkir

AKİF EMRE

ABDÜLKADİR AVCI

Akif Emre, Kayseri doğumludur. İlk ve orta öğrenimini Kayseri'de tamamlayan Emre İstanbul'da mühendislik eğitimi almıştır.

Yayıncılık, gazetecilik ve televizyonculuk yapan Akif Emre, tıpkı bir seyyah gibi seyahatler etti. Yeni Devir'de gazeteciliğe başlayan Emre, Yeni Şafak gaze-

tesinin kurucuları arasında yer aldı ve bir dönem genel yayın yönetmenliğini üstlendi.

Akif Emre, Akabe yayınlarında başladığı yayıncılık deneyimini İnsan, Küre ve Klasik yayınlarının yayın yönetmenliği görevlerini üstlenerek sürdürdü.

Belgesel çalışmalarına yoğunlaşan Emre, Osmanlı şehirleri

Saraybosna, Mostar, Üsküp, Selanik 1,2, Kudüs 1,2 ve Mimar Sinan (6 Bölüm) başta olmak üzere birçok belgesel hazırladı.

Dünya Bülteni'nde (www.dunyabulteni.net) Genel Yayın Yönetmeni olarak görev yaptı.

Akif Emre en son www.haberiyat.com'da Genel Yayın Yönetmeni olarak görev yapıyordu.

Muharrem Balcı (Avukat)

Diriliş Saati: Akif ağabeyle ilk karşılaşmanız ve tanışmanız nasıl oldu?

Muharrem Balcı: Tarihini tam olarak hatırlamıyorum ancak Akif Emre'yi üniversite öğrencilik yıllarımdan tanırım. Tabii ki o tarihlerde fazlaca bir arada olmadık. Genç bir gazeteci olarak Afganistan, Pakistan vb. yerleri İslam coğrafyasında gezip gördüklerini anlatımlarından bildik. Son derece disiplinli okumaları olan, sistemli düşünce sahibi, çalışkan bir Müslüman aydın kardeşimizdi.

DS: Akif ağabeyle dostluğunuz nasıl devam etti?

Muharrem Balcı: 1988'de Yöneliş Yayınları'nı kurmuştuk. Yayınevi çevresinde, bugünün entelektüelleri olarak bilinen birçok insan Yöneliş İstişare Heyeti'nde idi. Akif de bunlardan biri idi. Dolayısıyla ayda bir istişarelerde görüşür, paylaşımlar yapardık. Akif bu istişare toplantılarımızda, gündem konusunu önceden hazırlayıp kısaca sunum yapan, görüş ve tartışmalara yön veren arkadaşlarımızdan biri idi. Sonraki yıllarda, yani Yöneliş'in 2002'de kapatılmasından sonra dostluklarımız şahsen devam etti. Periyodik olarak topladığımız bir başka entelektüel toplantımız vardı. Orada da görüşmelerimiz, paylaşımlarımız oldu. Şahsi görüşmelerimiz ise vefatına kadar genellikle benim Büromda, kahvaltıda veya öğle yemeklerinde buluşmalar şeklinde oldu.

DS: Bir yazınızda insanın doğruluğunu güç ile olan ilişkisi be-

lirler diyorsunuz. Bu bağlamda Akif ağabey ve güç ilişkisi hakkında neler söylersiniz?

Muharrem Balcı: Rahmetli Akif, birçok akranı ve meslektaşından apayrı bir düşünce ve yaşam pratiğine sahipti. Devlette hiçbir görev almadı ve teklifleri de sürekli geri çevirirdi. Aramızdaki düstur, "Devletin ille de yanında veya karşısında olmak gerekmez, uzağında da olunur" olarak belirlenmişti. Bu kapsamda sivil toplum kuruluşları için de bu düsturu benimser, tavsiye ederdik. Ancak bu düstura sahip STK'nın bir elin 5 parmağını geçmediğini de tespit ederdik. Gazeteciliği öğrettiği arkadaşları, gençleri bu anlamda genellikle sınıfta çıkmışlardı. Devletle ilişkilerinde haksız kazanç ve yetim hakkı yemenin ağır vebalinden bahseder, "Hak etmek, pay kapmak değildir" derdi.

Bu bağlamda, Akif'in güç/iktidar ilişkilerinde "Bir insanın doğruluğunu güç ile ilişkileri belirler" düsturu anlamlı olduğu kadar, bu duruşu ile çağdaşlarına ve

gelecekteki takipçilerine önemli bir miras bıraktığını söyleyebilirim.

DS: Muharrem Balcı için Akif Emre demek ne demek?

Benim için Akif Emre, herkes gibi ölümlü bir varlık olduğu kadar, yokluğu ile yeri doldurulamayacak bir insan. Sağlığında birçok dostunun, Akif ile görüşmesinden "vicdan temizliği" yaptıklarının şahidiyim. Akif Emre gibi düşünemeyen veya düşünüp de yaşamayan, doğruları söylemekten korkan veya sövgü edebiyatının ötesine geçemeyenler, Akif Emre ile görüşmelerinden veya okudukları yazılarından bir vicdan temizliği yapmış olarak ayrılırlardı. Şimdi bu dostları için böylesi bir vicdan temizliği makamı yitirilmiş oldu. Akif, zaman zaman bu vicdan temizleyicilerinden rahatsızlığını dile getirirdi. Karşılıklı konuşmalarımızda isim vermesek bile kim oldukları noktasında ikimizin de kimleri kastettiğimizi anladığımızı bildik. Bu haliyle Akif, insanların arkasından konuşmak ve yazmak yeri-

ne ilkesel düşünür, ilkesel yaşar, dedikodu etmez, eğitici - öğretici olurdu. Siyaset ve iktidarla ilgili eleştiri ve çözümlerinde dengeli davranır, hakaret etmez, yol gösterirdi. 15 Temmuz'da yaşadığımız hain kalkışma ve işgali yorumlayan birçok meslektaşına ders verir gibi, "Darbeye Direnmenin Sosyolojisi"ni anlatmış, hatta öğretmiş, işgale direnişte meydanlara dökülenlerin sergilediği tavrın öfkeden çok ülkesiyle kurduğu aidiyetin yansımaları olduğunu belletmiştir. Siyasi tercihlerden tartışmalardan, iktidar uygulamalarından bağımsız yeni bir oluşumun tezahürünü işaret etmiş, gerçek bir toplumbilimci olarak ders anlatmıştır. Bu anlamıyla Akif Emre'nin yerini dolduracak, Akif'in bir Müslüman aydın duruşunu devam ettirebilecek kimse an itibarıyla maalesef yok, üzüntüm bundandır.

Bir başka yönüyle Akif, bize dünyayı, özellikle de İslam dünyasını Kâtip Çelebi ve İbni Batuta'dan sonra anlatan, gösteren yegâne insandır. Bir coğrafya

öğretmeninden, bir seyyahattan öte, "idrak ettiren"di. Afrika'da bir "Altın Yolu"nun varlığını, "Reconquista"yı , "Moriskolar"ı bize öğreten yegâne aydın Müslüman Akif idi. Bir Ümmetin hafızası idi ve paylaşmayı en güzeliyle yapandı. Üzüntümün bir diğer nedeni de budur. Artık bunları araştırıp ortaya çıkaracak bir başka Akif'i bekleyeceğiz. Beklemek, umursamaktır, ancak kemirgendir. Yapamazsanız, yapmanın koşullarını üretmezseniz vicdanınızdan kemirirsiniz. Kemiriyoruz şimdilerde.

Akif Emre, "kalplere yeni fetihlerin, fikirlere yeni adreslerin gerekliliğini" anlatan önemli bir fikir adamıdır. Fikir ve düşünce ufkumuzun sürekli yenilenme gerekliliğinden, yeni adreslerin eski adreslerin tarifıyla bulunabileceğinden, aksi durumda çıkmaz sokakların karanlık dehlizlerinde kaybolma riskinden bahsedirdi. Elinde adres yoktu, ama adresleri kendisi bulup çıkarıyordu. "Bir gün bütün gemileri yaksak ulaşacağımız

yere dair elimizde hangi adres kalacak?" diye soruyor, "Tarık bunun cevabını biliyordu. Elinde bir adres yoktu ama adresleri kendisi yazacaktı. Beklentisi yoktu, tek hedefi ayak bastığı toprak parçasını adres defterine ekleyebilmektir" diyordu. Tarık gibi kıtaları arşınlamış, İslam Coğrafyasını dolaşmış, bir ayağını pergelin ucu gibi Anadolu'ya çakmış, diğer ayağı ile tüm İslam Coğrafyasını taramış, adresler bulmuş, yeni adresler, yeni heyecanlar göstermiştir. Bir yandan da, Müslüman aydınların bir akıl tutulması çağına doğru yelken açtığını, adresleri denize attıklarını, kitaplarını yaktıklarını söylüyordu. Varlığında dehlizlere tahammül edemezken şimdi fenersiz kaldığımızın resmidir.

Yine bir başka yönüyle, Akif, bir hukukçu olmamakla birlikte, Genç Hukukçularımıza Hoca olarak takdim ettiğim yegâne fikir ve eylem adamlarından biri idi. Seminer, konferans türü hitabı sevmeyen ancak gençlerle biraya gelmeyi hep arzu eden biri olarak Akif Emre'nin Genç Hukukçular üzerinde fikri emeği büyüktür. Yukarıda bahsini ettiğim Altın Yol'u, gerçekten bir İslam medeniyetinin var olup olmadığını, devam edip etmediğini, coğrafi derinliği, toplum unsurunu anlatmıştı. İslam medeniyeti eğer bir kalp ise bütün bu referans sistemleriyle, temellerini oluşturan değer yargılarıyla kanını pompalamaya devam ettiğini, kalbin hala canlı olduğunu derste "Üç Tazı Tasavvur" başlığı ile en veciz haliyle bize anlatmıştı. Bu Altın Yol'dan sadece Akif gibi İbni Batuta'yı iyi okuyanların haberdar

olabileceğini de belirtmeliyim. Aramızdan ayrılışı, bizim için ulaşılması zor bilgilerin kaynağı olması bakımından da bir başka üzüntü sebebidir.

Âkif, yegâne güç sahibi, Sübhan olan Allah'a şartsız, kayıtsız teslim olmuş bir aydındır. Akif'in bizim aramızdaki kıymet-i harbiyesinin altında yatan önemli bir nedendir bu. Üstelik "Ey teslimiyet, senin adın İslam'dır" diyen Aliya İzzetbegoviç'i bize tanıtan, anlatan, resmeden yegâne düşünür ve aktarımcıdır.

Akif Emre külliyatını ve dostlarının bir çırpıda Akif Emre ile ilgili yazdığı 74 makaleyi web sayfama koydum. Bu bile Akif Emre'nin ne kadar sevildiğinin önemli kanıtıdır. Akif'e bu sevgi bir bakıma, Onun bize miras bıraktığı "İslamcılık"la da ilgilidir. Nitekim "İslamcılık öldü demek bunun temel rüknünden biri olan İslam dayanışması idealinin yıkılması demektir; bu imkânın Müslümanların elinden

alınmasıyla eşdeğerdir" derken, bugünkü entelektüel aykırılıkların ne derece bir travmaya sebep olacağını bize anlatarak gitti aramızdan. Üzüntümün bir nedeni de budur.

Akif, Müslüman'ca düşünen Müslüman'ca hayata bakan, Müslüman'ca yaşayan biri idi. Öğrencilerine Müslüman'ı, yeryüzünde işgal ettiği yerin bilincinde olan kişi olarak öğretmişti. Ben de Genç Hukukçularımıza, Neden Buradayız?'ın cevabını ararken, Müslüman Hukukçunun kendini tanıtırken, "Dünyanın İslam coğrafyasında, İslam coğrafyasının Ortadoğu'sunda, Ortadoğu'nun Türkiye'sinde, Türkiye'nin İstanbul'unda vb." tanımlamalarını Akif'le birlikte oluşturduğumuz bilinçle öncelikleştirdim. Şimdi bu tür açılımları yapabileceğimiz bir Akif'in olmamasıdır bizleri üzer.

Müslüman ölüm/ler/le parçalanmaz, parçalanmamalı. Ancak, tabii ki bunun için ölen/

ler/in bıraktığı miras önemlidir. Bir dergiye verdiğim söyleşide şunları söylemişim ki hala geçerlidir:

"Akif, hepimizi kışkırttı. Şimdi ellerimiz başımızın arasında, Hakk'tan yana taraf olmanın öğretilerini ve pratiğini nasıl oluşturacağımızın derdindeyiz. Akif'ler, bizim tarihi gerçekliğimizin gelecek tasavvurları oluyor. Bundandır ölümlere parçalanmayışımız. Bunca hüsn-ü şahadet kaç mümine nasip olur. Huzurun arasına bizleri de kat Akif kardeşim."

Yine bu yüzdendir ki, söyleşinin başlığını Âlimin Ölümü her zaman âlemin ölümü değilmiş olarak koymuştuk.

Allah'tan niyazımızdır ki:

"Ölümlerine parçalanmayacağımız öncülerimiz olsun".

Yıllardır öğrencilerime söylediğim sözle bitireyim:

"Hepimizin bir şehidi olsun"

Dursun Çiçek (Fotoğraf Sanatçısı)

DS: Akif ağabeyle ilk karşılaşmanız ve tanışmanız nasıl oldu? Akif ağabeyle dostluğunuz nasıl devam etti?

Dursun Çiçek: 1982 yılında Kayseri'ye 'Büyük Doğu'cuların oluşturduğu Söğüt Fikir Kulübü'ne beni Necip Fazıl göndermişti. "Orada oğullarım var git bul onları" diyerek. Geldim, buldum.. Akif Emre'nin izlerini ilk orada gördüm. Bir anlamda onun izlerine hatıralarına rastladım öncelikle. Benden önceki süreçte MTTB döneminde ve daha sonra da Söğüt döneminde 1975-80 arası süreçte Kayseri'de iken gelip gittiği Ali Biraderoğlu'nu dinlediği bir yer. Kayseri'nin en önemli fikir ve düşünce merkezi. Zaten Kayseri deyince akla Söğüt ve Akabe gelir İslamcılık düşüncesi bakımından. İstanbul'a gitmişti ama ismi sık zikredilir ve özellikle zikredilirdi. Sonraki yıllarda yine Söğüt'te bir bayramlaşmada karşılaştık. Hiç konuşmamıştık. 1991 yılından itibaren daha sık karşılaşmaya başladık. Akif Abi'nin eşi benim de sınıf arkadaşım. Yakınlığımızın böyle bir boyutu da vardı. Hem fikri sebepler hem de ailevi sebeplerle bu yakınlık daha da pekişti.

1994 yılından itibaren ise neredeyse hiç kopmayacak biçimde sürekli dostluk, arkadaşlık, fikirdaşlık, abilik, gönüldaşlık ilişkisi çerçevesinde beraberdik. Ben Kayseri'de o İstanbul'da olmasına rağmen haftada iki kez telefon görüşmeleri, benim sürekli İstanbul'a gidip gelmelerim ve onun Kayseri'ye daha sık gelip

gitmesi bu ilişkiyi daha da derin hale getirdi. Benim için vefat ettiği döneme kadar İstanbul Akif abiydi. Yaz tatili neredeyse 50-60 gün sömestrda 15-20 gün sürekli İstanbul'da kalırdım ve bu kalışın neredeyse önemli bir kısmı onunla geçirdi. Ofisinde kahvaltı ile başlayan sohbetler bazen akşam yemeğinde bitirdi...

95'ten itibaren haftada bir Yeni Şafak'ta onun teşvikiyle Hayrettin Oğuz müstear ismiyle yazmaya başladım. Bu ismi de bana o vermişti. Yazılarımı, çalışmalarımı inceleyen ve yönlendiren, fotoğrafımın içeriğinde önemli katkıları olan ve en son bir yıl önce çıkarmaya karar verdiğimiz, genel yayın yönetmenliğini yaptığım Düşünen Şehir dergisine isim babalığı yapıp dergimizin genel yayın danışmanlığını da üstlenen, vefat ettiği günün akşamına kadar sürekli konuştuğum, paylaştığım, evinde yatacak, evimde yatacak kadar aileden kabul ettiğim bir abimdi o benim. Moriskolarla ilgili belgeselin ilk ve ham halini

ilk benim evimde izlemiştik. İki gün bende kalmıştı. Hatta ham hali hala arşivimdedir. Sanırım televizyonlarda yayınlanan halinden daha uzun. Yazılarının ilk halini de özellikle İstanbul'da odasında ya da Kayseri'de yazarken, zaman zaman da mail vasıtasıyla ilk okuyanlardanım diyebilirim. Ve tabii bunun dışında Kayseri'ye geldiğinde birlikte yaptığımız yolculuklar... Erciyes'in etrafında, Mimar Sinan'ın izinde dağ, tepe, vadi demeden hem fotoğraf çekip hem de mekân üzerine yaptığımız o uzun konuşmalar...

DS: İnsancılığı öğrendim diyorsunuz Akif ağabeyden. Ne gördünüz Akif ağabeyin suretinde? Derin bakışlarında...

Dursun Çiçek: Akif abi içindeki gönül dağında ıssız ve yalnız yaşayan bir adamdı. Özellikle Türkiye'deki İslamcılığın ve İslamcılarının hali pür melali onu çok üzüyordu. Bilhassa son 3-4 yıldır üzüntülerine birebir yüzlerce kez şahidim. Bu anlamda onun sureti benim için hem ke-

silmemesi gereken umut hem de realiteyi gözden kaçırmamak bağlamında bir karamsarlıktı.

Sürekli Erciyes'e bakarak büyüyen bir insandı Akif abi. Çocukluğu Erciyes'i seyrederek geçmiş.. Evleri Erciyes ile karşı karşıya. Fotoğraflarını çekerken bunu o kadar çok hissedirdim ki.. Yüzünde, duruşunda, hep o dağı gördüm. Erciyes'i en çok onda gördüm. Onun sureti bu anlamda bir dağdı benim için. Sağlık, tutarlılık, samimiyet, aidiyet, fitrat ve umut...

Sonra içine doğru büyüyen ve genişleyen bir insanı görürdünüz onun suretinde. İçindeki dünyayı o yazılarına eserlerine yansıtırdı. Onun suretinde Doğu

Türkistan'ı, Endülü'sü, Bosna'yı, Afrika'yı, Filistin'i, İstanbul'u, Semerkant'ı, Taşkent'i v.s her mekânı görürdünüz. Bu anlamda bakışları ve yüzündeki ifade bir şeylerin tecellisi ve tezahürüydü.

Bakışlarındaki ufukta hep aynı sınırlar ve sınırsızlıklarla ilgiliydi. Erciyes'ten Aladağlar'a bakarken sanki Endülü's'e bakıyor, oradaki El-Hamra'nın gölgesinde oturuyordu. Ya da Kudüs'te Mescid-i Aksa'nın içinde.. Erciyes, Mimar Sinan ve Süleymaniye üzerinden saatlerce hem de Erciyes'in bağrında konuşurduk. "Biz de Süleymaniye'yi Erciyes sayıp ona bakıyoruz ve Erciyes'i görüyoruz, hissediyoruz, yaşıyoruz" derdi.

Kayseri'ye her geldiğinde mutlaka Erciyes'e ve diğer dağlara giderdik. Bu tutumda Efendimiz'in bunaldığında ferahlamak için dağlara gitme sünnetinin elbette ki bize yansıyan boyutları vardı. O bile tesadüf değil, bir şuurun, bilincin, duruşun, idrakin sonucuydu.

Bazıları onun suretini gördüğünde otoriter bir duruş, gergin veya asık suratlı bir insan algılamasına düşebilirlerdi. Yukarıda da belirttiğim gibi bu onun "yarım oluşlar" "kolaycılık", "ucuzculuk", ve oportünist tutumlarla ilgili can sıkıntısı idi. Hayatta benim tanıdığım en merhametli, en samimi ve sıcak insanlardan biriydi Akif abi.

Sureti ile sireti birbiriyle örtüşen birbirini nakzetmeyen enden insanlardan biriydi o.

DS: “Yolda olmak, sonu olmayan bilinmeze doğru çıkılan yolculuğun her adımında harf harf, satır satır yazılması demektir” diyor Çizgisiz Defter’inde Akif ağabey. Onunla çokça yolculuk yaptınız, sayısız fotoğrafını çektiniz. Hiç unutamadığınız anılarınız oldu mu bu yolculuklar esnasında. Bizimle paylaşır mısınız?

Dursun Çiçek: Onun için yol hali ve yolda olma bilinci bu dünyada Müslümanca yaşamının da diğer adıydı. Çünkü yol bitmeyecekse yolculuk da bitmemeliydi. Alıkoyucu duraklarla inenler veya oraya hedefe varılmışçasına İslami anlamlar yükleyenler, kendilerini merkeze alıp, İslam’ı kendi eksenlerinden ibaret görenler Akif abi için hep oportünist insanlardı. O hep bunun bilincindeydi ve bunu da onlarca kez yazdı anlattı. Biz yolda olmakla, yolculukla mükellefiz bilinci ile hareket eden bir insanın metodolojisi de buna uygun olurdu. Amaç birinci derecede sonuç almaktan ziyade örnek insan olabilmektir ve bir ahlak göstergesi ilkesi bırakabilmektir. Çünkü kaybettığımız şey buydu. O bir duruşu gösterirken aslında yolda olmanın ve yolculuk halinin metodolojisini de göstermeye çabalıyordu. İzler, Çizgisiz Defter ve daha sonra çıkacak bir iki kitabı bu eksende yazılan kitaplar. Akif Abi’nin özellikle gezi notları ve bu gezi notlarında yolda olmak, mimari, şehir, yolculuk, medeniyet, şiir, sanat ve edebiyatla ilgili yazdıkları avami tabirle “lay lay

lom veya suya sabuna dokunmayan” yazılar değildir. Bilakis Akif abinin asıl İslamcılık yazıları bunlardır.

Akif abiyi diğer İslamcılardan ayıran en önemli özellik bu yanındır. O hamaset yapma, literal olma ya da siyasi iktidara göre kelimeler ve cümleler kurma kaygısıyla, “epistemolojik ontolojik saplamalar” yaparak şöyle desinler böyle desinler derdinde olmayan bir adam olduğu için, İslamcılığın teorik boyutunun ötesinde (ki bu boyutun en ciddi anlamda olduğu insan Akif Emre’dir) pratik boyutunu yaptıkları ile belgeselleri ile yol-

culukları ve yolda olma halleri ile gösteren bir insandır. O kelimelerin ve cümlelerin ötesinde insanlara mekânlarını, eserlerini, somut ve pratik yanlarını gösteriyordu.

Onunla bütün yolculuklarımızda bunları konuşurduk. Endülüs belgeselini izlediğimde “Asıl İslamcılığın bu biliyorsun değil mi abi” dediğimde o bakışını ve gü-

lüşünü unutmam. Erciyes’te de, Aladağlar’da da, Kapadokya’da da ya da bir şehrin, bir köyün eski camiinde, sokağında da onun derdi pratiğe ait bir izi somutlaştırıp ortaya çıkarmaktı. Fotoğrafı bunun için çekti. Turistik bir bakış açısı veya kaygısıyla fotoğraf makinesi taşımazdı.

Sayırsız hatıralar var onunla elbette. Ve onun fotoğraflarını çekerken. Ama en önemlisi Erciyes’in arkasında Şem’un el Gazi türbesi ve tepesi diye bilinen Evliya tepesine çıktığımızda oradaki sohbetimiz ve yaşadığımız anlar ne kelimelerle ne de fotoğraflarla ifade edilecek türden değildi. Her seferinde iyi ki getirdiniz buraya diyerek yazdığı yazıları o an hissedirdim. O türbenin önünde eğilmiş bir ağaç vardı. Abi oturur musun dedim. Gülümsedi.. Gördün değil mi dedi. Neyi gördüğümü görmüştü. Esprisini ve takılmasını da bırakmayarak “Nasıl vermeyorsun hiçbir fotoğrafımı oturmayacağım ama neyse kıyamadım sana” dedi ve oturdu. O silüet fotoğrafı çektim. Benim için en önemli Akif Emre fotoğrafıdır o. Sonra ilk kez o fotoğrafı maille gönderdim ona. Mailde şunlar yazıyordu:

Tek ve Tenha

Ruhumun fotoğrafını çekmişsin

Maneviyatı var

Allah razı olsun

Evet... Ruhunun fotoğrafını çekmek. O o ağacın altına oturduğunda biliyordum ki Kudüs’teydi, Bosna’da, Endülüs’tede, Doğu Türkistan’da, Mekke’de idi.

O yolculuklarda fotoğraflar ise başkaydı ikimiz için de. O da ben de fotoğrafı bir ifade biçimi bir araç olarak kabul ediyorduk. Fotoğrafın son dönemlerdeki tüketim biçimini çok iyi görüyorduk. Surete saplanıp kalma, onu araç olmaktan çıkarıp bizatihi amacın kendisi yapma süreçlerini üzülerek izliyorduk. Oysa biz fotoğrafı bir yazı gibi görüneni ifade etme aracı olarak değerlendiriyorduk. Yeni bir görüntü yaratarak görüneni örtmek gibi bir niyetimiz olmazdı zaten. Fotoğraf, yolculuğumuzun suret yanıydı. Onu fotoğraf çekerken o kadar çok fotoğrafladım ki. Yazısını yazarken ki hali neyse, bir konferansta konuşurken ki hali neyse fotoğraf çekerken de oydu.

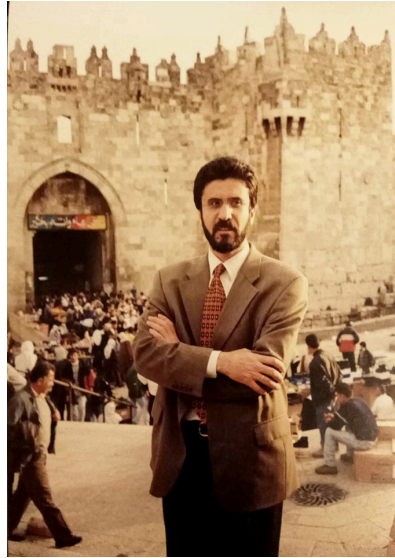
DS: Akif Emre, kendini dışarda tutanların yaşadığı yalnızlığı yaşadı, kimsenin adamı olmadı. Akif ağabeyin yalnızlığı hakkında neler söylersiniz?

Dursun Çiçek: Yalnızlığı kimsesizliğinden değildi. O kalemin ve dilin ishal olduğu, İslami değerlerin modern değerlere peşkeş çekildiği, herkesin makam mevki, para, şöhret peşinde savrulduğu ve kavrulduğu bir dönemde yalnızlığı tercih etti. Bir Müslümanın yapması gerekeni yaptı. Birilerinin bu kolaycılıktır asıl sahaya girip mücadele etmek gerekir diyenlerin mücadelesini de halini de parasal makamsal ve mevkisel olarak geldikleri yeri de görüyor ve biliyordu zaten. O fikrin ne fahişesi oldu ne zamparası...

Sekülerleşeceklerini tahmin ettiği insanları zaten umursamazdı. Lakin daha önce çizgisi olan

ve kendileriyle belli bir fikirdaşlık, gönüldaşlık ekseninde hukuksu olan insanların gücün ve siyasetin meşrulaştırılması adına yaptıklarına dayanamazdı. Gözlerinin bu anlamda kızgınlıkla beraber dolu dolu olduğuna defalarca şahit oldum.

Kimin kendisini niçin aradığını çok iyi bilirdi. Zamanın ruhundan ve mekânın şuurundan Akif abi hiç kopmadı. Bunu çok iyi bildiği için sekülerleşmeyi çok iyi görürken bir o kadar da yalnızlaştı. Ve bu yalnızlık belki

de o ve onun gibi birkaç insanı halakorumaya devam ediyor. Şunu çok iyi bilirdi, modernite ile yatağa girdiğinizde sabah muhafazakâr olarak kalkarsınız. Bunun içindir ki onun İslamcılık kavramını, dindar, muhafazakâr, sağcı, milliyetçi, liberal kavramlarını kullanımını çok çok iyi bilmek gerekiyor. Akif abi bir İslamcıydı ama muhafazakâr olarak eleştirildikleri insanlar da kendilerini İslamcı olarak tanımlıyordu. Bunların altının önemle çizilmesi gerekiyor.

Onun İslamcı olması kategorik anlamda onu yaşadığı dönemdeki bir gruba veya kesime ait kılmıyor aksine yalnızlaştırıyordu. Ama tarihsel anlamda bunun içi boş değildi ve aidiyetinin somut göstergelerini zaten yazıyordu ve söylüyordu. Onun İslamcılık ekseninde eleştirdiği insanlar Post-İslamcılardı. Kendi anladığı anlamda İslamcılık ve İslamcının yalnız olduğunu o da biliyordu.

Kemmiyet değil keyfiyet adamı olduğu için hiçbir zaman yarım oluşlara tevessül etmedi. Bunun içindir ki konferans, panel veya dar kapsamlı toplantılara gitmeyi kararlaştırırken, çağırınların niteliğini ve mahiyetini çok iyi bilir ve ona göre karar verirdi. Bazen bir evde 20 kişilik bir sohbet onun için televizyonların canlı yayınladığı, gazetelerin manşetten verdiği toplantı ve konferanslardan daha önemli ve etkiliydi.

İmaj, gösteri, popülerlik, sosyal medya fenomenliği ve benzeri hastalıkları o kadar iyi biliyordu ki bunları kullanırken bile sade ve yalnızdı. Tek ve تنها idi. Kemmiyet olarak tek ve تنها bir adamdı lakin keyfiyet anlamında imajların ve gösterilerin göremeyeceği ve idrak edemeyeceği kadar çoktu ve kalabalıktı.

DS: Son olarak Dursun Çiçek için Akif Emre demek ne demek?

Dursun Çiçek: Sadece suretini değil siretini de idrak ettiğim, özümsemeye çalıştığım can dostum. Bana göre içinde yaşadığımız yüzyılın terkipçi ve

pratik İslamcısıydı Akif abi.. Herkesin siyasal İslam bağlamında sekülerleştiği, cemaatsel ve tarihsel bağlamda adeta "kiliselleştiği", düşünsel anlamda "yabancılaştığı ve sekülerleştiği" dönemde yalnızlığı tercih ederek, gelenekten getirdiklerini ve özellikle de terkipçi niteliğiyle hep canlı ve diri tuttu. O zaten pratik olarak tarihte yaşanmış, örnek olarak somutlaşmış tecrübeler ve onların bıraktıklarını geldiği ana damar ekseninde okur, anlar ve yorumlardı. Tasavvufi yanını en iyi bilenlerden olduğum için tasavvufi neşve, tefekkürü derinlik ve tarihsel anlamda ehl-i sünnet usule olan bağlılık, Filistin ve Bosna ekseninde verilen pratikler onun için nitelendiğim terkipçi ve pratik

İslamcı tanımlamasının iç boyutudur. Dolayısıyla o birilerinin yaptığı gibi hamaset dolu yazılar ve konuşmalarla değil, duruşu, yaşayışı ve eseriyle benim için en temel kilometre taşı ve hafızadır.

Son zamanlarda bazı İslamcı çevrelerin Akif abiyi kendi meşrepleri ve "üstadları" eksenine oturtmaları gayretlerini biraz şaşkınlıkla ve biraz da tuhaf bir biçimde seyrediyorum. Maalesef böyle bir insanı anlama yerine, kendi ekollerine eklemleme çabası sadece Akif abiyi tüketme çabasından başka bir şey değildir. Ancak onun yalnızlığını paylaşan üç beş insan bunun farkındadır ve bu yapılanların altını ve üstüne çizecek

ve elbette paranteze alacaktır. Zaten Akif abinin terkipçi özelliği onu ait olduğu gelenekten koparmaya yetmez. Çünkü o Allah rızası için yapılan tüm çabaları, ana damarın dışından bile olsa asla ve asla yok saymadı. Onu bütüne eklemledi. Çünkü derdi bütünün derdiydi. O tam olanın, eksilmez olanın derdindeydi. Bunun için meşrep olarak kendisinin tasvip etmediği yerlere konuşmaya gitmesi, o insanlarla fikri sohbetinin olması bir aidiyetle ilgili değil, terkipçi özelliğinin yansımasıydı. Çünkü Allah rızasını gözeten insanların metodolojik ayrılıkları onun için onları ötekileştirmeyi gerektirmiyordu. Fakat zerre kadar ihaneti sezdiği, nefsi, heva ve hevesi için çırpınan insanları ise,

kendi söylediklerini bile paylaşmış olsalar asla ve asla benimsemi ve onlarla hiçbir biçimde bir bağ kurmadı.

Sonuç olarak o Dursun Çiçek için;

İslam dünyasının mekân boyutunu fotoğraf fotoğraf, gezi gezi, yazı yazı somutlaştıran, yaşatan ve unutturmeyen adamdır.

Abidir

Gönüldaştır

Erciyes'tir

Fikir Namusudur

Usuldür

Terkiptir

Vicdandır ve Duruştur...

Hasanali Yıldırım (Yazar)

Hükûmetin Ne Yanında, Ne de Karşısında. Ama Hep Uzağında!

DS: Âkif Ağabey'le ilk karşılaşmanız ve tanışmanız nasıl oldu?

Hasanali Yıldırım: Sene 1995. O dönemler rağbetteki konulardan biri durumundaki 'Bilginin İslâmileştirilmesi' kavramına dair uzunca bir yazı yazmıştım. Yazıda Farukî'nin bu adlandırma ile ne yapmak istediğini, bu kavramın bizzat kendisi tarafından zamanla nerelere götürüldüğünü; bu yaklaşımın İslâm dünyasında müspet ve menfi ne çeşit karşılıklar bulunduğunu ve nihayetinde Türkiye'deki yansımalarını ele aldığım bir yazıydı bu. Yazıyı okuyan dostum Mehmet Lütfi Şen, hemen telefona sarıldı; birini arayarak sitayişle metinden sözettii. Aradığı kişi, Yeni Şafak Gazetesi'nin Düşünce Günlüğü sayfasını yöneten Âkif Emre'den başkası değildi.

Yazıyı gazetede yayınlamayı önerdi Âkif Emre'ye. Zaten el yazısı tek nüshaya da el koydu.

Birkaç gün sonra beni biri aradı. Kendinden emin, kararlı, tenora evrilmeye müsait bir sesle, sevecen ve müşfik bir tonla ilkin kendini tanıttı, ardından hem yazı için, hem de yazıdaki meselelere vukufiyet için teşekkür etti. Sonra beni tanımak istediğini söyledi. Nihayetinde de yazının bazı bölümlerinin Türk okuyucusu için fazla felsefi kaçabileceğini ve o bölümler için tasarruf hakkının miktarını, aynı

nazik ama kararlı tarzda sordu:

- Sınırsız!

Cevabını alınca güldü ve "Müslüman entellektüellerde artık pek göremediğimiz bir cömertlik bu." dedi. "Ve âlicenaplık." diye sürdürdü sözlerini. "Entellektüeller"deki parantez içindeki ünlemi gördüm sanki telefonun öbür ucundan. Ve tanıma isteğine karşılık gelen birkaç soru daha... Yüzyüze de (Hayır! "Ruberu" demişti.) görüşmek istediğini söyleyerek kapattı.

O kişi Âkif Emre'ydi.

Mahut yazı, Yeni Şafak'ın Düşünce Günlüğü adlı sayfasında dizi hâlinde yayınlandıktan sonra bu kez teşekkür için aradı. Bir miktar daha hasbihâl.

Metnin aslı mı? Bir daha elime geçmedi. Doğrusu artık önemli de değil.

O dönemde bir arkadaş grubuyla ara-sıra 2-3 günlüğüne dağ gezilerine çıkıyoruz. Arkadaşlardan biri:

- Bir dahaki sefere Âkif Emre de aramıza katılacak.

Der demez, tanıyan, tanımayan herkeste bir heyecan, başka bir eda... Sevinenler, gerilenler...

Ama son ânda katılmadı Akif Ağabey aramıza. Bizim de ruberu tanışmamız gerçekleşmedi. Kismet değilmiş.

Nihayet bir ortak tanıdığımızın işyerinde karşılaştık. Tanıştırdık. Yazıyı hatırladı. Yazı üzerinden de beni. Ve o can yakmayan ironisini patlattı:

- Doğrusu daha ukalâ bir tip bekliyordum.

Belli ki müspet bir hayal kırıklığıydı bu.

İlk izlenimlerim:

Delici ama müşfik bakışlar, niteliğe yönelik bir tecessüs, örtülmeye çalışılsa da bir kâhkül yaramazlığında zaman zaman fıskırmadan duramayan ince bir zekâ, asıksuratlılığa asla dönüşmeyen ölçülü bir tebessüm; gösterilmek istenmeyen bir bilgi birikimi ve ciddiyet, ciddiyet, ciddiyet...

Geri çekildikçe büyüyenlerden.

DS: Âkif Ağabey'le dostluğunuz nasıl devam etti?

Hasanali Yıldırım: 96'nın son aylarında Yeni Şafak'ta haftada bir sinema sayfası hazırlamaya başlamıştım. Dışarıdan.

Sayfamı çatacağım gün gazeteye gidiyor, bir-iki saatte işimi bitiriyorum. Vaktim kalmışsa da gazetenin mutfağındaki bazı arkadaşlarla yarenlik ediyoruz. Nadiren gazeteye uğrayan Âkif Emre'yleyse uzun uzun konuşuyoruz. Bazen gazeteye uğramayı tercih etmez, kendisine gönderilen postaları gazeteden alarak Beyazıt civarındaki buluşacağımız yere getirmemi rica ederdi.

Bir gün gazetede sıradışı bir hava sezinledim; aleni bir farklılık, bir heyecan anaforu: Âkif Emre Genel Yayın Yönetmeni olmuş!

Herkes bir taraftan rutin vazifelerini yerine getirmeye çalışıyor, bir taraftan da bu gelişmenin hem gazete için, hem de kendileri için ne gibi değişikliklere yolaçacağını çıkarsama gayretinde.

Elbette çok geçmeden birçok şey rayına oturdu. Gazetenin mutfağı hızla eski temposuna geri döndü. Fakat aynı şey benim için mümkün olmadı. Artık gazeteye gittiğim günlerde orada daha çok kalıyordum. Vaktimin çoğunu da Âkif Emre'nin odasında geçiriyordum. Hatta sayfa günümün dışında da sık sık gazeteye gitmeye başlamıştım. Gazetenin rayına oturmaya direnen işleri yüzünden sohbetimiz sık sık bölünse bile biz, yani aslında az konuşan iki

kişi, tuhaf bir sohbet lezzeti tutturuyorduk.

Nihayet fiilen Yeni Şafak'ta çalışmaya başlamıştım. Âkif Emre'nin yıllarca yürüttüğü sayfanın editörü olarak. Söylemeye gerek yok; kendisi Düşünce Günlüğü sayfasını manşet kadar önemserdi. Ne ki bu süreç, itiraf etmek durumundayım, Âkif Emre ile aramıza hafif bir burudet esintisi getirdi. Ben gazetenin o hızlı temposuna ayak uydurma gayretindeyken odasındaki mahut sohbetleri-

miz aksamaya başlamıştı. Ben ümmet için önemli saydığım teorik meselelere odaklanmaya çalışırken gazeteciliğin gereği, gündemdeki sıcak tartışmalara uzak kaldığının farkında değildim.

Ve elbette onun o, ancak bilenlerin kavrayabileceği, Almanlar'ı kışkındıracak kadar müthiş iş disiplini...

Öte yandan, otuzlarındaki bana, yani çiraklık yaşı çoktan geçmiş birine mesleğin inceliklerini

alttan alta aşıladığının ne kadar farkındaydım acaba?

Entelektüel bir düzeyde başlayan hukukumuz, amir-memur çerçevesindeyken zedelenmeye yüz tutmaktaydı ki şöyle bir şey oldu:

O yıllar, Müslümanlar'ın devletin imkânlarından nemalanmadığı yıllar... O yüzden de gazetenin sahipleri aslında başka işlerden elde ettikleri gelirlerle Yeni Şafak'ı sübvansede etmekte. Belki ki o sıralar işler pek iyi değil. Bir-iki ay maaşımızı alamadık. Veya kısmen alabildik. Uzman bir bekâr olarak evli arkadaşlarla cebimizdekileri üleşiyoruz. Yazı işleri'nde herkes günlerdir parasız... Canıma tak ediyor. Nasıl yaşayacağız ki! Belki alttan alta kısmen onu da sorumlu tuttuğum için Âkif Emre'nin odasına dalıyorum o hışımla. Bereket odada başka kimse yok.

Yüzümü görür görmez ağzının sol yanıyla bir "Hayrola?" işareti çektir:

- Abi biliyorsun, günlerdir parasız. Borç alacak kimse de kalmadı içeride. Senden istemeye geldim. Bana ne kadar verebiliyorsan o kadar borç ver.

Dedim. Dedim ama burnumdan dışarı verdiğim hava daha sert şeyler söylemişti aslında. Görmezden geldi bu toyluğumu Âkif Ağabey. Ellerini ceplerine soktu ve her ikisini birden dışarı çıkardı. Birer tavşan kulağı gibi dışarı taşan beyaz cep kumaşlarından yere bir tanecik bile toz zerresi düşmemişti.

Tam o ân duydum ruhumun zembereğinden gelen o "tıkkk" sesini. Ve Yeşilçam repliğiyle

söyleyelim, ta en başından beri ilişkimiz bir film şeridi gibi geçti gözümün önünden. "Eyvah" dedim içimden; "meğer ben, kaç zamandır başka hiçkimseye benzemeyen bu adama sıradan insan muamelesi çekmekteymişim".

O soğuk duruşun arkasındaki ağabey şefkatini o âna kadar farkedememişim.

Galiba o gün, gerçekten de başka türlü bir insanla karşı karşıya bulunduğumu kabullenebilmiştim. Önemsediği kişiyi kendisinden bile gizlemeyi tercih eden bambaşka bir mizaç. Bir roman kahramanı. Veya Lermontov'un ifadesiyle 'zamanımızın bir kahramanı'.

DS: Akif Emre'yi anlattığınız yazınızda "Hem muhalif olmak, hem de adil ve dürüst kalmak" diyorsunuz. Bu bağlamda Akif Ağabey'in duruşu nasıldı?

Hasanali Yıldırım: Duruş kavramından hareket edelim derseniz. 20. yy'da kendisini idrak etmiş ve bütün bir insanlığın hızla bir yokoluşa sürüklendiği 21. yy'ın ilk çeyreğini görmüş insanların arasından sahiden de bir duruşa sahip, olaylar ve olgular karşısında ânin gereği yerine, eskimeyen ilkelere müracaatı bir hayat anlayışı benimsemiş en fazla üç-beş kişi bulabilirsiniz. Gerisi mi? En iyileri bile, sahibisini Âkif Emre'de gördüğümüz bu tavrın alaturka bir mukallidi. Yani bir duruş sahibi olmadığı hâlde öyleymiş gibi görünüp bu pozdan fayda devşirmeye çalışanlar... Cumhuriyet Türkiye'si'nin erbab-ı kalemi, yazık ki duruşsuzluğunu bile

idraktan aciz. Ama bunu bile bir erdem gibi pazarlamakta mahir.

Âkif Emre'nin insanlığa örnek duruşunun yeterince kavrandığı kanaatinde değilim. Herkesin dilinde bir terane: Âkif Emre muhalifti. İyi de nasıl bir muhalifti bu? Meselâ birçoklarına göre ölümü üzerine yazılmış en güzel yazının sahibi Soner Yalçın'ın muhalifliğinden farkı ne Âkif Emre'nin muhalifliğinin? İzaha yeltenen yok.

İlkin şunu söyleyeyim: Fizik derslerinden hatırlayacağınız

üçüncü hâlin imkânsızlığı kabulü var ya, işte Âkif Emre bu ilkeyi siyaset dünyasında yerle yeksan eden kişidir bence.

Merak etmeyin, açacağım: Ülkemizdeki insanları hükümetle veya partiyle, hatta devletle ilişkileri bakımından rahatlıkla ikiye ayırabilirsiniz: destekçiler ve muhalifler. Aralarında ufak ton farkı barındırmakla birlikte, özellikle aydınlar, kendilerini illâ ki bu iki kategoriden birine sokmak mecburiyetinde hisset-

mekteler. Hatta hükümet, falan politikasından vazgeçse ve eski uygulamasını bizzat eleştirse bile bazı kimseler için hükümetin bütün söyledikleri, bütün yaptıkları, bütün hesap-kitapları mübarek bir hayırla örülü... Bunun tam karşısındakilere göreyse her şeyden ama her şeyden hükümet sorumlu. Yağmur mu yağdı? Sorumlusu hükümet. Yağmur mu yağmadı? Sorumlusu gene hükümet. Az mı yağdı? Hükümetin kabahati... Çok mu yağdı? Hükümetin ihmalkârlığı... Dikkat ediniz, bu muhalif tavırda yalnızca itikadi bir sapkınlık yok, aynı zamanda psişik bir sapma da saklı. Her gelişmeye kötücül bakmak ve sorumlusunu da hükümet bellek saplantısının adı muhalefet olmuş bizde. Bu muhalefet düzeyi, ne yazık ki iki buçuk yaşındaki çocuğun ebeveynine muhalefetiyle aynı.

Elbette yandaşların tavrı, yani hükümetten sadır olan her işi hayır belleyip alkış tutanların tavrı da en az muhaliflerinki kadar sakat; gene hem itikadi açıdan, hem de ruhi...

Dikkatinizi çekerim, sorunlu bu iki tavrın, tersinden başka bir ortak paydaları daha var: Her ikisi de aslında pozisyonlarını hükümetten nemalanmaya göre belirlemede. Yandaşlar ya nemalanmanın sürmesi veya artık bir ân önce başlaması için desteklerini esirgemiyorlar, muhalifler de ya nema kapılarının kendileri için kapanmasına kızdıkları veya istikbalde bir daha açılmasından umut kestikleri için böyümler. Bu tespitim çoğunluk için geçerli elbette. Bereket, sağlıklı muhalefet öbeklerine az da olsa

sahibiz. Buna da şükür.

Âkif Emre'nin o kendine özgü duruşunun farkı da tam burada ortaya çıkıyor: Üçüncü hâlin imkânsızlığını mümkün kılmasında! Başka bir ifadeyle, Âkif Emre bize, partiye, hükûmete, hatta devlete başka türlü bakmanın yolunu açtı: uzakta durmak!

Âkif Emre'nin temsil ettiği muhalefet anlayışı, uzakta durarak en başta nemalanmayı dışlayan, ardından da hiçbir muhalefet tavrının kaldıramayacağı kadar ilkeli ve anlayışlı bir tarzda, ama aynı zamanda elinde neşter tutan operatörün kararlılığı ve 'acımasızlığıyla' doğru bildiğini ifade etmekten geri durmadı. Dış siyasette olduğu kadar iç siyasette de. Zaman zaman kültür politikalarında veya eğitim politikasızlıklarında da... Tam bir ömür, evet.

Hem de hükûmetin yanında veya karşısında değil, uzağında durarak başardı bu tavrı.

DS: Âkif Ağabey, 1990 model arabasıyla ve yarım kalmış çayı ve poğaçasıyla nasıl mütevazı yaşanır ve nasıl mütevazı ahirette göçülür gösterdi. Bu konuda ne söylersiniz?

Hasanali Yıldırım: Ben arabalardan hiç anlamam. Fakat benim bile farkedebileceğim husus şu: Âkif Emre'nin arabası 90 model değildi. Olması da gerekmiyordu ki tevazuunu muhafaza için! Âkif Emre, üst düzey fırsatlara rağmen orta karar şartlarda yaşamayı tercih eden biriydi. Bu çok daha önemli değil mi? Onun tevazuunu, arabasının marka veya modelinde değil, burada aramak lâzım.

Başka bir ifadeyle tevazu denince gençler, niçin sadece 90 model arabaya binip binmemeyi anlıyorlar da nice imkân ve fırsata rağmen iktidardan uzak durmayı, birçok mevki ve makamı reddetmeyi, ilkeli kalmak ve az önce sözünü etmeye çalıştığım o duruşu korumak adına, ne bileyim, defalarca davet edilmesine rağmen başbakanın veya cumhurbaşkanının uçağına binmemeyi tercih etmeyi niçin anlamıyorlar acaba? Demem o ki onun tevazuunu gömleğinde, ceketinde veya

poğaçasında, yani sahip olduklarında arayacağımıza, ilkeli duruş adına elinin tersiyle reddettiklerinde niçin aramıyoruz?

DS: Âkif Ağabey, son sosyal medya paylaşımlarından birinde Kudüs'e dikkat çekmişti. Kudüs'te yaşanan son hadiseleri de düşündüğümüzde Âkif Ağabey'in Kudüs hassasiyetine dair neler söylersiniz?

Hasanali Yıldırım: Saraybosna, Keşmir, Kudüs, Arakan, Endü-

lüs, Taşkent, Buhara, Fergana... İslâm tarihinin belli başlı dönemlerinin kilit mekânları... Birçok Müslüman aydına göre bu şehirler, en iyi ihtimalle, günlük gelişmelerin öğrenildiği birer haber malzemesi... Fakat Âkif Emre için, başta Kudüs olmak üzere bu şehirler, büyük bir rüyanın sancak parçalarının dağıldığı köşe-bucaktı. Özellikle de Kudüs... Çünkü Kudüs, bir buçuk milyarlık İslâm âleminin hâli pürmelâlinin resmi... Kudüs meselesindeki tavrıyla Müslümanlar ya yeniden istiklâllerine kavuşacak veya daha kesif bir izmihlâle garkolacak. İsrail'in 70 yıldır istikrarla devam ettirdiği siyaset sonrasında Kudüs günbegün, ânbeân işgal ve yağma edilmekte. Galiba Âkif Emre'deki Kudüs hamasetinin ötesindeki şey, Kudüs'ün temsil ettiği değerdi: insanlığın kalbi.

Görüldüğü gibi insanlık da kalbine yenik düşecek... Sanki.

DS: Hasanali Yıldırım için Âkif Emre demek ne demek?

Hasanali Yıldırım: Geçen iki buçuk aylık sürenin ardından dönüp baktığımda bu 20 yılı aşkın süre boyunca Âkif Emre'nin bendeki en hayati tarafının, benim hayranlıkla müşahade ettiğim tarafının ahlâkı olduğunu söyleyebilirim. Doğrusunu söylemek gerekirse bence Âkif Emre'nin ahlâki tavrı, düşüncelerinden bile kıymetli. Çünkü düşünceler, varlıklarını aslında biraz da olaylara, olgulara ve gelişmelere borçlu. Dolayısıyla iman düzeyine taşınmamış her düşünce, olgulardaki değişikliklerden etkilenmek durumunda. Demek ki insanın düşünceleri

değişebilir. Peki ya ahlâkı? Belli bir inançtan, dünya görüşünden, hatta imandan hareket eden bir ahlâk, olaylar ve gelişmeler karşısında eğilip bükülebilir mi? Farkındaysanız zamanımızda insanların düşünceleri sabit kalmakta ama ahlâkları en küçük rüzgâra göre değişebilmekte; tersi olması gerekirken. İşte Âkif Emre, belli bir dünya görüşüne, belli bir imana sahiplik bilinciyle eşya ve hadiseler karşısında düşüncelerini, muhalfarz esnetse bile ahlâkından hiç taviz vermediği için biricikleşen bir remz şahsiyet.

Sorunuzun öznel cihetine gelince...

İnsan gafletle malûl bir mahlûk. Sahiplik iddia ettiğimiz şeyler, sanki ilânihaye bizimle birlikte kalacak. Bu gönüllü aldanma mekanizmasıyla donatılmasaydık çıldırırız belki de. Hâlbuki yok öyle bir şey! İnsan neye sahipse ondan mahrum kalacak. Nitekim 51 yıllık hayatımda benim sahiplik iddia ettiklerimin arasında en asili ve en kıymetlisi, kuşkusuz Âkif Emre'nin dostluğu; Âkif Emre'nin ağabeyliği idi. Bir daha taklidine bile sahip olamayacağımı bildiğim bir lütuftu bu. Galiba insanoğlunun yeryüzünde unutamayacağı iki acı var: Biri (A...h esirgesin) evlât acısı, öbürü de böylesi bir ağabeylikten mahrum kalma acısı. İlk acı türünü birçok insan yaşayabilir. Fakat ikincisi, söylemeden edemeyeceğim, istisnai bir ıstırap türü. Öyle ya, kimin Âkif Emre gibi bir ağabeyi vardı ki!

Kum taneleri miktarınca insan tarafından kuşatıldığı hâlde tek

pusulasından mahrum kalmak benimkisi.

Meğer ne çok seviyormuşum Âkif Ağabey'im...

DS: Akif ağabeyle ilk karşılaşmanız ve tanışmanız nasıl oldu?

Akın Oğuz KAPTI: Akif ağabey daha çok gazeteci, yazar, fikir adamı ve belgesel yapımcısı kimliğiyle bilinir. Fakat aynı zamanda makine mühendisidir. Bu yönü pek bilinmez. Yıldız Üniversitesi, Makine Mühendisliği Bölümü mezunudur.

1982 yılında, YTÜ/Makine Mühendisliği Bölümü'ne başladığımda tanıştığım ve kampüsün hemen bitişiğindeki Yıldız-Hamidiye Camii'ndeki programlarda dostluğu ilerlettiğim bazı arkadaşlar, Fatih/Hırka-i Şerif'teki bir öğrenci evinde kalıyorlardı. Biz de Fatih/Çarşamba'da oturuyorduk o zamanlar. Arkadaşların daveti üzerine bu evdeki ders halkasına katılmaya başladım. Akif ağabey de bu evde bir dönem kalmıştı. Dolayısıyla ilk tanışmamız bu şekilde gerçekleşmiş oldu.

DS: Akif ağabeyle dostluğunuz nasıl devam etti?

Akın Oğuz KAPTI: Öğrencilik döneminde, daha çok da Hırka-i Şerif'teki o öğrenci evinde, zaman zaman Akif Ağabey ile karşılaşılıyorduk. O döneme ait olarak hatırladığım çalışmalarından birisi, Akif Ağabeyin Afganistan/Pakistan gezi notlarını aktardığı sunumuydu. Sunumu öğrenci evinde gerçekleştirmiş ve sunum sırasında, şu eski tip slayt makinelerinden birini ve gezi sırasında kendi çektiği resimlerden oluşturduğu slaytları kullanmıştı. Bu sunum bende etki bırakan, ümmet bilinci kazanmama katkı sağlayan bir sunum olmuştu. Demek Dünyanın böyle uzak coğrafyaları vardı ve dinde kardeşlerimiz oralarda çeşitli sıkıntılar/acılar çekiyordu öyle mi? Demek Güneş ve Ay oralarda da aynı buradaki gibi görünüyordu öyle mi? Aramızdan birinin savaş bölgesine gitmesi ve incelemelerde bulunup geri dönüp izlenimlerini bize aktarması benim için o zamanlar "şaşırtıcı", "etkileyici" ve hatta "hayranlık uyandırıcı" bir durumdu.

Mezuniyet sonrası dönemde Akif Ağabey ile sık görüşme imkânımız olmadı. O ufku geniş bir dava ve fikir adamı olarak sürekli Müslüman coğrafyaların başka bir kesitindeydi. Ben ise yeni mezun bir çaylak mühendis olarak piyasada ne yapacağım telaşıyla bir süre özel sektörde çalıştıktan sonra, 207. Dönem Asteğmen olarak 1,5 yıl Ankara'da, arkasından 1,5 yıl yurt dışında ve daha sonraki 10 yılım da Öğretim Görevlisi

olarak Kocaeli Üniversitesi'nde geçti. Son 15 yıldır da Sakarya'dayım. Yani mezuniyet sonrası İstanbul'dan uzak kaldım. Fakat ilişkilerim hep devam etti. Zaman zaman çeşitli ortamlarda karşılaşıyorduk fakat daha çok uzaktan takip ediyordum. O yazıyor, biz okuyorduk. O Müslüman coğrafyaların dört bir yanını geziyor, biz izlenimlerini yazılarından takip ediyorduk. O çeşitli belgeseller çekiyor, biz seyrederek bu çalışmalardan istifade ediyorduk.

Bir de doğa yürüyüşlerinde yolumuz kesişiyordu. Akif ağabey tabiatla hemhal olmayı ve doğa fotoğrafları çekmeyi çok sevdi. Kocaeli-Sakarya bölgesi de bu anlamda çok cazip seçenekler sunan mümbit bir bölgeydi. Zaman zaman "Bize rehberlik yap, şöyle dağlara doğru uza-

nalım" talepleri geliyor, ben de memnuniyetle kabul ediyordum. Mesela birkaç yıl önce ailecek gelmişlerdi. İzmit Yuva-cık Camii'nde buluşup, Yuva-cık Barajı yolunu ve Serindere Kanyonu sirtlarını takiben Erco-va Yaylası'na gitmiştik. Güncel konuları tabiatın kucağında Akif Emre farkıyla değerlendirme imkânı bulmuştuk. Vefatından birkaç ay önce de, yine böyle bir vesileyle, Osman Arı ile birlikte Sakarya'ya gelmişti. Birlikte Doğançay Şelalesi'ne yürümüştük. O gezi Akif Emre ile son karşılaşmamız oldu.

DS: Akif Emre, Müslümanlar arasındaki vahdetin önemini sık sık vurgulardı. Bu noktada neler söylersiniz?

Akın Oğuz KAPTI: Akif Emre ümmet bilincini kuşanmış bir ağabeyimizdi. Konuştuğu bir-

çok ortamda ümmet ile ilgili meseleleri ön plana çıkarırdı. İslam bilgi/düşünce sisteminin her ekolünü değerli bulan, İslam medeniyetinin her taşına vurgun, İslam coğrafyasının her tarafını kucaklayan bir ufka sahipti. Onda ümmet bilinci ve medeniyet tasavvuru, onu tüm mazlum Müslümanların dertleriyle dertlenmeye zorluyordu. İslâm Dünyasının her tarafıyla ve buralarda karşılaşılan sorunlarla yakından ilgiliydi. Filistin, Bosna, Endülüs, Arnavutluk, Yemen, Malezya, Endonezya ve diğer beldelere kadar uzanan büyük bir coğrafya her zaman onun ilgi alanındaydı. Moriskolarla, Boşnaklarla, Arnavutlarla, Araplarla, Afganlarla, hülâsa ümmetin tüm renkleriyle hemhal oldu. Sana'dan Halep'e, Bosna'dan Üsküp'e, Peşaver'den Kudüs'e İslam coğrafyasının

hemen hemen her tarafına gerçekleştirildiği ziyaretler; bu bölgelerde yaşayan Müslümanların dertleriyle ilgili olarak yazdığı yazılar; İslam medeniyetinin kadim şehirleriyle ilgili olarak gerçekleştirdiği belgesel çalışmaları bu kaygının şahitleridir.

DS: Akif Emre'nin Türkiye İslamcılığı açısından durduğu yer neresidir?

Akın Oğuz KAPTI: Türkiye'de İslamcılık son 50 yılın hikâyesidir. Bireysel ve toplumsal arınmayı önceleyen bir yaşam biçiminin tesisi uğrunda mücadeleyi öngören İslamcılık kavramının Türkiye'de tabanını genişletmeye başlaması yarım yüzyıllık bir geçmişe dayanır. Özellikle 70'li yıllarda tercüme eserlerle birlikte İslam'ın medeniyet tasavvurunun ihyası ve öze dönüş düşüncesi yaygınlık kazanmaya başladı. Ancak 90'lı yıllardan itibaren İslamcılar yavaş yavaş iddialarından vazgeçmeye, ancak küresel güçlerle uzlaşarak var olunabileceğine inanmaya, modernizmle daha çok bütünleşmeye ve İslami değerlerin yerine liberal değerleri ikame etmeye başladılar. Türkiye'deki İslamcılık hareketinin karakterinin dönüşümü son 15 yılda daha da hızlandı. İslamcı camiada daha önceki dönemlerde konuşulan konularla son dönemde gündemi meşgul eden konular arasında ciddi ayrışmalar oldu.

Bir İslamcının, bu kimliğinden vazgeçmesinden sonra dindarlığını muhafaza etmeye devam etmesi, onun iddialarından vazgeçmiş olmasını perdeleyebiliyor. Oysa bu tanıma uyan

kişilerin geçmişteki ve şimdiki duruş ve söylemleri karşılaştırmalı olarak incelendiğinde, birçoğunun iktidarın nimetlerinden faydalanabilmek için ciddi anlamda makas değiştirdiği, diğer taraftan iddialarından vazgeçmeyenlerin ise dışlandıkları ve iktidara yakın çevrelerde kendilerine yer bulamadıkları (ya da bulmak istemedikleri) açıkça gözlemlenebiliyor.

1957 doğumlu olan ve 1976 yılında Fatih'te Vakıflar yurdunda kalmaya başlayan bir üniversite öğrencisi olarak Akif Emre'nin hayatı, İslamcılığın yukarıda çizilen genel çerçevesiyle eşzamanlılık göstermektedir. Akif Ağabey 10 yaşından itibaren kendisini bu hikâyenin ortasında bulmuştur.

İskenderpaşa onun ilk okullarından birisiydi. Dervişvari tarzını bir parça buradan almış olsa gerektir. Daha sonra beslendiği başlıca kaynaklar Necip Fazıl ve Büyük Doğu hareketi ile Sezai Karakoç ve Diriliş hareketiydi. Köklerini buralara sağlam salmıştı. Buralardan aldığı maya sağlam tutmuştu. Öyle ki, siyaset ve iş dünyasında yer edinen "eski dostlar"dan birçokları, sonraki dönemlerde dalga dalga gelen şiddetli rüzgârlarda sağa sola savrulurken, O dimdik ayakta kalmayı, her ahvalde onurlu ve vakarlı duruşunu korumayı bilmiştir.

Bu anlamda, Akif Emre iddialarından vazgeçmeyen, duruşunu bozmayan ender isimlerden birisiydi. Birikimleri, kapasitesi ve zirvelerdeki isimlerle olan eski dostlukları dikkate alındığında, eğer isteseydi bürokraside hızla

yükselebilecek bir imkana sahip olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Fakat o onaylamadığı bu sistemin bir parçası olmaktansa inandığı doğruları ısrarla yazan birisi olmayı tercih etti. Hiçbir zaman makama ve servete tenezzül etmedi. İçinde 20.000'e yakın kitap bulunan 90 m2 lik bir evde yaşadı. İktidarın getirdiği yozlaşmadan kendini uzak tuttu. Yalnızlığa itilmek pahasına da olsa İktidarla arasına mesafe koyan, mütevazı ve onurlu bir hayat yaşayan birisi olmayı tercih etti.

Bunun içindir ki her kesimden insanın takdirini kazandı ve şimdi vefatının ardından herkes arkasından iyi konuşuyor. İktidardaki arkadaşları da Akif Emre'ye her zaman saygı duydular fakat yazdıklarından hoşlanmadılar. Yarım asra yakın süredir fikir üreten bir dava adamı olarak ısrarla dile getirdiği kaygılarına ve eleştirilerine kulak vermediler.

Vefatına yakın yazdığı "Çürüme de umut da hep olacak" başlıklı yazısına çok atıf yapıldı. Bu gerçekten de Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu durumu ifade önemli bir yazıydı. Zafer havası olarak yaşanan sürecin aslında bir çürüme olduğunu söylemesi açısından önemsenmesi gereken bir yazıydı. Bu yazıyı vefatından birkaç gün önce yazmış olması da enteresandır. Okurların bu yazıyı arşivden bulup okumaları çok isabetli olur.

DS: Son olarak sizin için Akif Emre demek, ne demek?

Akın Oğuz KAPTI: Akif abi gazeteci, yazar, belgesel yapımcısı, fikir adamı ve derin bir mü-

tefekkir idi. O, tehlikeyi önceden haber veren bir deniz feneri gibiydi. Doğru yönü işaret eden kutup yıldızı gibiydi. Verimli çağında beklenmedik vefatı büyük kayıp oldu. Çok değerli bir insan olduğunun kendimce şahidiyim.

Eğrinin ve doğrunun, gücün talepleri doğrultusunda şekillendiği bir ortamda Akif Emre'nin adalet ve hakikatten yana tavır alması önemli bir örnekliktir. İmanıyla, inandığı gibi yaşamasıyla, asaletiyle, iktidar sarhoşluğu karşısındaki onurlu duruşuyla, rüzgâr ne taraftan esiyor diye bakmadan düşüncenin namusunu korumasıyla muhaliflerin bile takdirini kazanmayı bilmiştir.

Bir tarafta söyleyecek bir sözü olmayanlar, gözde olmak için, ısrarla söz/makam almaya çalışırken; diğer tarafta Akif

Emre gibi söyleyecek sözü çok olanlar, vakur bir suskunlukla, kendilerini ön plana çıkarmadan, güncele takılmadan, sözü sakınmadan, derinlemesine yazılarla medeniyet tasavvuru oluşturma gayreti içindeler. Binlerce makalesi, yüzlerce konuşması, onlarca belgeseli (Hicaz Demiryolu-2 Bölüm, Elveda Endülüs-5 Bölüm, Mimar Sinan-6 Bölüm, Osmanlı Şehirleri-7 Bölüm), kurulmasına ve ça-

lışmasına katkı sağladığı vakıf, dernek, yayınevi ve haber siteleri (Bilim ve Sanat Vakfı, İnsan Yayınları, Küre Yayınları, Klasik Yayınları, Akabe Yayınları, Yeni Şafak, Dünya Bülteni, Haberi-yat) ve yayımlanmış dört kitabı (Göstergeler, İzler, Küreselliğin Fay Hattı, Çizgisiz Defter) bunun şahididir.

Sevgili Akif Emre ağabeyi hayırla anıyorum. Mekânı cennet olsun.

"Fikirlere Kurşun İşlemez" Ama

BURAK ÇAMUR

Yazının başlığı V for Vandetta filminde yer alan bir replikten geliyor. Ölüme karşı meydan okuyuşu repliğin etkisinin kaynağı. İnsanın ölüm ile ilişkisi tamamen ölümün kazanması üzere kurulu olduğu için ölüm, "mutlak" dünya egemenliğinin önündeki en büyük engeli teşkil etmektedir. "Kurşun", metal çağında ölüme götüren aracı yani ölümü, "işlemezlilik" ise yok edilmezliği karşılamaktadır. Savaşan iki grup arasında her şart ve durumda kazanan tarafı da ifade etmektedir aslında; ölmeyen kazanır. "Fikirlere kurşun işlemez" çarpıcı, doğru, cezbedici gelse de "ama" ile devam eden cümleye ihtiyaç duyulmaktadır. Replikte fikir ve insan bağlantısındaki "varlıksal" fark es geçilmiştir. Somut dünyanın değerleriyle soyut alem yargılanmaktadır. Ve bu yargılama

bize gerçekten kopuk bir slogan hediye etmektedir. Yunus Emre'nin "ölürse tenler ölür, canlar ölesi değil" mısrası gibi bir hakikat değil kuruntu bırakmaktadır. (Filmin dünyasında replik bir bütün oluşturuyordu çünkü V zaten soyut bir varlıktı. Maskenin kullanımıyla bu açıkça gösteriliyordu zaten.)

Fikir kurşunla, dozerle, füzeyle, nükleer silahla yok olmaz. Bastırılır, sesi kısılabilir ancak yok olmaz, bir şekilde tekrardan gün yüzüne çıkar. Peki fikir mutlak anlamda yok edilemez mi? TDK'da fikir; düşünce, düşün ve kuruntu sözcükleriyle tanımlanmaktadır. Bu üç sözcükte somut olanı değil soyut olanın karşılığı olması sebebiyle soyut olanın ölümü üzerine düşünmek gerekmektedir. Ölüm başlı başına ayrı bir konu ancak

basitçe ifadeyle bu dünyadaki sonu ifade etmektedir. Artık zaman dolmuş, yeni bir sözün, eylemin vb. olamayacağını karşılamaktadır. Şafak türküsünde geçtiği şekliyle:

"Ölmek, ne garip şey anne!

Artık duvarları kanatırcasına tırnağımla

Şaşkın umutlu şiirler yazamıyacağım!

Mutlak bir inançla gözlerimi tavana çakamıyacağım,

Baba olamayacağım örneğin!

Toprak olmak ne garip şey anne...

Ölmek ne garip şey anne..."

Bu açıklamaları kıyasen fikre uyguladığımızda da fikrin bağımsızlığı yitirmesini, yönünün sapmasını veya özünün

yitirmesini fikrin ölümü olarak izah edebiliriz. O zaman fikirlere kurşun işlemez ama köleleştirilir, bağımlı hale gelir, maksadını kaybeder, içi boşalır, anlamsızlaşır hatta ölü doğar. Bu ahval ise fikrin ölümüdür.

Egemenlik/iktidar nasıl bir fikrin üzerinde ayakta duruyorsa muhalefette fikirden neşet eder. Muktedir olan hayatın bütün alanlarını kuşatması altına aldıysa muhalefetine savaşı/mücadelesi bütün alanları kuşatacak/kuşatması gerekir. İktidar sahibi bu tehdidin farkındadır. Bu sebeple karşısında yer alan fikre karşı bir mücadeleye girer. İktidar ya muhalif fikri kendi üretir ya da mevcut muhalif dalgayı/fikri yok eder. Muhalif insanları yok etmek muhalefeti bitirmek için tek çözümlenemeyecektir hiçbir zaman. Fikri yok etmek gerekmektedir. İktidarın devamlılığı bu mücadeleyle doğrudan bağlantılıdır. Bir örnekle durumu şu şekilde somutlaştırabiliriz;

İkinci dünya savaşı sonrası kurulan düzenin egemeni ABD ol-

muştur. Sam Amca'nın iktidarı hayatın her alanını bir şekilde kontrol etmektedir. Misalen sinema endüstrisi yaygın adıyla Hollywood otoritesini korumaktadır. Burada bir filme harcanan paraların miktarı göz önüne alındığında ciddi bir uğraşın ve masrafın olduğu aşikardır. Hollywood çocukken bizlere şimdi ise çocuklarımıza/kardeşlerimize birçok kahraman/idol hediye etmiştir bizlere. Bu kahramanların içinde en çok göze çarpanı Süperman'dır. Süperman bir süper kahramanın ötesinde Amerika'nın sembollerinden biri sayılabilir. Süperman'ın ilk filminin yapım şirketi Warner Bross'tur. Buraya kadar iktidarın kendini yansıttığını açıkça söylebiliriz. Muhalifin sahasına girmeye başladığı yer ilginçtir. Şimdi başlığında esinlendiği filmi hatırlayalım; V for Vandetta. V despotik rejimle mücadele eden bir film kahramanı. Ancak etkisi düşünüldüğünde bir film kahramanının ötesinde. Yeryüzünde muhalif olarak sokaklara dökülmüş birçok insanda maskesini görebiliriz. Buraya kadar

bir sıkıntı yok. İnsan sevdiği, etkilendiği bir maskeyi kullanabilir. Ancak sıkıntılı olan kısmı V filmi- nin de yapımcısı. Filmin yapımcısı Warner Bross. Bu ilişki bir tesadüf olmasa gerek.

Hollywood bir alanda iktidarı temsil etmektedir. Bu iktidar nitelikli bir şekilde karşılıkine tezi de anti-tezi de sunmaktadır. İktidarının gücü aslında zorbalığından değil aynı zamanda kendine karşı sunabileceğinin en büyük argümanı da ortaya koymasından gelmektedir. Sam Amca'nın iktidarının bir alandaki davranışını açıklayan bu örneği diğer alanlarda da ufak bir araştırmayla bulabiliriz. İktidar muhalifin sahip olduğu fikri bozuyor veya iktidarın oluşturduğu bozukluğa karşı nasıl mücadele edilir üzerine bir örnek sunuyor. Birinde özünü, doğrultusunu yitiren muhalefet şarampole doğru seyretmekteyken diğerinde ise zaten ölü doğmuştur.

Bu arada V For Vandetta filmiyle problemim yok hatta güzel filmdi...

FIKRA

BAŞIM BELADA

Siyasal gerginliğin dışında iki toplumun insanların arasındaki sosyo-kültürel farklılığın da büyük boyutlara ulaştığı bir dönem de, bir Türk gurbetçisinin evi: Küçük oğlan, akşam üstü okuldan gelmiş... kapıdan girer girmez: "Annel!" diye seslenmiş, "Ben

Alman oldum!"

Annesi:

"O nasıl söz? Sakın bir daha tekrarlama"

"Anne ben Alman oldum. Bugün sınıfta karar verdik. Ben Almanım artık"

Annesi "sus bakayım" diye tiz perdeden bağırırken, ba-

bası da içerden duyup koşmuş. Bir tokat, bir tokat daha.

Çocuk bir yandan yediği dayaktan korunmaya çalışırken, bir yandan da konuşmasını sürdürüyormuş:

"Şu dünyanın işine bakın! Alman oldum. Yarım saat sonra Türklerle başım derde girdi!"

HZ. MUHAMMED (S.A.V.) VE SPOR ETKİNLİKLERİ - II

YUNUS ERDOĞAN

"Onlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet ve savaş atları hazırlayın. Onlarla Allah'ın düşmanını, sizin düşmanınızı ve bunlardan başka sizin bilmediğiniz fakat Allah'ın bildiği diğer düşmanları korkutursunuz. Allah yolunda her ne harcarsanız karşılığı size tam olarak ödenir. Size zulmedilmez." (Enfal-8/60) Ayet-i Kerime'den de anlaşılacağı üzere düşmana karşı bir kuvvet hazırlama gayreti içerisinde olmamız gerekmektedir. İşte bu kuvvet de ilk önce insanın bedenlen güçlü olması gerekliliğini gözler önüne sermektedir. Fiziken güçlü olmayan bir beden, zihnen ve psikolojik olarak zaten güçlü olamayacaktır ya da olması pek mümkün değildir. Bedenen güçlü olmak da haliyle spor/idman etkinliklerinden uzak olmaktan, sporun içerisinde bizatihi bulunmaktan geçmektedir. Nitekim Hz. Peygamber (a.s) de bedeni geliştiren spor/idman etkinliklerinden geri kalmamıştır.

Bu yazımda, bir önceki sayıda detaylı olarak işleneceğini söylediğim spor branşlarından biri olan güreş sporunu inceleyerek Hz. Peygamber'in (a.s) spor yapmaya, bedeni geliştirmeye ve kuvvet hazırlamaya verdiği önemi ortaya koyacağım.

GÜREŞ; vücûdun bütün bölüm-

lerinin ortak olarak çalışmasını gerektiren ve ayrıca cesaret, refleks, beceri, dayanıklılık ve dahi kuvvet isteyen bir spor dalı olması nedeniyle hazırlıklarına erken yaşlarda başlanılmayı gerektiren yakın bir mücadele sporudur.

Hız. Peygamber'in (a.s) güreşçiliğine bakacak olursak Rukane İbnu Abdi Yezid isimli dönemin ünlü pehlivanı ile güreşmiş olduğunu ve onun sırtını defalarca yere getirdiğini bilmekteyiz. Bu güreşler Rukane'nin isteği üzerine yapılmış ve yenildiği takdirde Müslüman olma şartı ile güreştiği kaynaklarca bize nakledilmiştir. Ancak yenilmesine rağmen Müslüman olmayıp Hz. Peygamber'i (a.s) büyüculük ile suçlayan Rukane'nin daha sonraları Mekke'nin fethi esnasında Müslüman olduğu bilinmektedir.

Ancak bir başka rivayette Rukane'nin Hz. Peygamber (a.s) ile belli bir miktarda koyununa güreştikleri haber verilse de bu rivayetin doğru olmadığı ve İslam hükümleri açısından da uygun bulunmadığı gibi Hz. Peygamberin böyle bir iddia ve bir nevi kumar üzerine bir müsabakada bulunmuş olması imkansızdır. Bu da göstermektedir ki nakledilen ikinci rivayet doğru değildir.

Buradan da anlayabileceğimiz gibi Kuran ve Sünnetle uyuşmayan birçok hadisin veya rivayetin doğruluklarını çok iyi araştırmamız gerekmektedir.

Diğer bir yandan ise Hz. Peygamber'in ciğer pareleri Hasaneyn de Peygamber huzurunda güreşmişlerdir. Bu güreşte Hz. Ali de bulunmuştur. Hz. Ali, Hz. Peygamberin Hz. Hasan'ı desteklediğini görünce "Ya Rasulullah, Hüseyin'i desteklemeniz gerekmez mi? O daha küçük" diye sorar. Bunun üzerine Allah Rasulü "Cebrail Hüseyin'i destekliyor bende Hasan'ı destekliyorum." diyerek ona cevap verir.

İdman /spor etkinlikleri savaş alanlarına çıkabilmek hususunda da belirleyici bir role sahiptir. Nitekim Uhud Savaşı'ndan çok kısa bir zaman önce savaşa katılmak için Semüre bin Cündüb ile Rafi bin Hadic'in güreş müsabakasına tutuştuğu bilinmektedir. Şöyle ki; Rafi'nin iyi ok attığı Hz. Peygambere iletilince savaşa katılmasına izin verilmiştir. Arkadaşının savaşa katılmasına izin verildiğini öğrenen Semüre bin Cündüb çok üzülmüş ve Hz. Peygamberin yanına koşup "Ya Rasulullah ben Rafi'yi güreşte yeniyorum benim de savaşa katılmama müsaade edin" demiştir. Bunun üzerine Ebû'l-Kâsım Muhammed

(S.A.V) Rafi ve Semüre'yi güreşe tutturmuş ve Semüre'nin Rafi'yi güreşte yendiğini görünce onun da savaşa katılmasına izin vermiştir. İşte bu örneklerden ve müsabakalardan da anlayacağımız üzere Hz. Peygamber döneminde idman/spor etkinlikleri çok önemli bir yere sahipti ve her alanda faal olarak -gerek uygulayıcı gerekse seyirci/izleyici olarak-uygulanmaktaydı.

GÜNÜMÜZ VE SPOR

Günümüzde ise spora, Hz. Peygamber döneminde verilen önemden daha çok önem verilmektedir. Ancak maalesef ki bu önem sadece rant anlamındadır. Bu önem öyle bir önem ki binlerin, milyonların saatlerce hatta haftalarca spor müsabakaları ve sponsal alanda yaşanan olaylarla alakalı konuşması tartışması... Peki ya icraatta ne var? Başarıya sıra geldiği zaman ne durumdayız? Uluslararası arenada ne kadar söz sa-

hibiyiz? Durun siz söylemeden ben söyleyeyim. Kelimenin tam anlamıyla fıyasko... Neden mi? Çünkü başarı hırsıyla, madalya hırsıyla, para kazanma hırsıyla, ünlü olma hırsıyla yetiştiriyoruz sporcularımızı. Daha paf takımında bile değilken arkadaşını yenmesi için her yolun mübah olduğunu anlatıyoruz sporcularımıza. Yeter ki galip gelsin ve kulübüne, hocasına ün kazandırsın, nam kazandırsın, para kazandırsın da gerisi ne olursa olsun.

Ama en büyük nedeni söyleyeyim mi size; sporcularımıza çok ama çok ünlü olan milyar dolarlar kazanan sporcuları anlatıyoruz ve örnek aldırıyoruz. Oysaki böyle mi olmalı? Sporcularımıza bu dönemin en ünlü sporcusundan daha çok ünlü olan Hz. Muhammed'i anlatsak onun onurlu, şerefli, adaletli, merhametli sporcu kimliğini anlatsak, onun getirdiği İslam

hükümlerini anlatsak ve sporcularımızı böyle yetiştirsek bakalım neler olacak! Aslında neler olacağını hepimiz biliyoruz ama kimse çarkın durmasını istemiyor.

En başta bizler, İslami hassasiyeti olan sporcu Müslümanlar ve tüm Müslümanlar bu çarkı durdurmak için birlikte mücadele etmeliyiz. Artık ekranlarda saatlerce Arda Turan'ın neden milli takımı bıraktığı değil, Fatih Terim'in neden milli takımdan ayrılırken milyarlarca para alması değil ya da dünyada en çok para verilip transfer edilen futbolcuları değil artık tam anlamıyla gerçekler konuşulmalı, anlatılmalı ve Hz. Peygamberin sporcu kimliği örnek alınmalı bu anlayışla sporcular yetiştirilmeli.

Rabbim hepimizin mücadele gücünü, azmini artırsın. Dua eder dua bekleriz.

DERTLİ OLMAK DA NE OLA Kİ...

OZAN SOYER

Öyle ya; artık modern hayatta bunca güzellik, cazibe, zevk, sefa, konfor, heva ve heves varken dertte neymiş! Dertli olmak da ne ola ki?

Maalesef bazılarının dertten anladığı ile bizim dertten anladığımız öyle farklı ki... Hal böyle olunca da onların sordukları sorular dert kavramının farklı bir tasavvurundan, bizim verdiğimiz cevaplarda dert kavramının farklı bir tasavvurundan kaynaklanmış oluyor ve nihayetinde de anlaşıyoruz.

Tasavvur ki tasdik ile birlikte mantığın iki koludur. Kavramlar ise tasavvur koluyla ilgilidir. Bizler tasavvurlarımıza göre kavram oluşturur, o kavram ile düşünür, öyle konuşur ve bildiririz. Tasavvurumuz, konuşmamız/bildirişmemizde böyle belirleyicidir. Hani bir deyişimiz vardır ya "Dervişin fikri neyse zikri de odur." diye, ha işte, buradaki fikr, bir manası ile de tasavvura tekabül ediyor olsa gerek.

Derler ki büyükler; akıp giden, an be an değişen gerçeklik âleminde bir şeyler hakkında konuşmayı/bildirişmeyi mümkün kılan kavramlardır. Çünkü akış halindeki gerçeklik âleminde, bir şeyin/nesnenin beş duyu organımız aracılığı ile duyulanmasından sonra o nesneye/şeye

ait olarak bizde ortaya çıkan duyumun, tasavvurun üzerine, kademe kademe, katlana katlana düşünerek, belli bir zaman ve mekâna ait olarak akış halinde olan o şeyi/nesneyi/hali artık bu akış halinden, değişim durumundan çıkartarak onu durağanlaştırmak, tabir-i caizse belli bir kalıba dökmek: kavramlaştırmakmış. Böyle olmalıymış ki bizler de belli durağanlıklarda yani kavramlarda durup, kon/up, kon/uş/mak eylemini gerçekleştirebilelim.Yani konuşmak demek; duyumların, tasavvurların, yoğrula yoğrula işlenmesiyle ortaya çıkartılan kavramlara konmak, onlara yaslanmak ve onların mecrasında gezinmek dememiş.

Hasılı, meramımızı aşağı-yukarı ortaya koyarak açıkladıktan sonra, lafı daha fazla eveleyip gevelemeden sadede getirecek olursak demem o ki bizimkinden gayrı/başka bir dert tasavvurunu kim nerede gördüğü akışı durdurup kavramlaştırdı da getirip karşımıza konarak bizle kon/uş/mak eylemini gerçekleştirmek istiyor?

Dizilerde görülen zengin "züppe" çocuklarının heva, heves ve dünyevi arzular ile perçinlenmiş dertlerinin altında yatan tasavvurları ya da birilerinin maddi âlemde edinmek istediği ma-

kam, mevki, iş, eş, aş dertlerinin altında yatan tasavvurlarını durağanlaştırarak karşımıza dert diye koyuyorsunuz? Bunları edinmemek, insanın fitratına garip o hallere bürünmemek mi dert? Bırakın, salın gitsin bu sahtesinden durağanlaştırdığınız ve adına dert dediğiniz kavramı da akışına devam etsin! Etsin de ola ki akış halinde iken asıl mecrasına vararak, gerçek anlamına kavuşur. Dert ne zamandan beri para, okul, iş, eş, aş, heva ve hevesleri el edememek oldu? Oysa biz Müslümanlar derdi böyle tanımamıştık.

Biz Müslümanlar derdi; Tâif'te taşlandıktan sonra Kâbe'nin taşlarının dibine giderek Rabb'ine yakaran Allah Resûlü (a.s.)'in izzet, şeref ve hikmet dolu hayatında; işkence altındaki Müslümanları fıdye ile kurtarmak için malını mülkünü feda eden Hz. Ebubekir'in cömertliğinde; bitmek bilmeyen fitneye karşı Hz. Ali'nin takındığı tavırda; gözünün önünde anne-babasının öldürülmesine ve kendisine yapılan türlü işkencelere rağmen günlerce dilinden Allah Resûlü (a.s.)'ne hakeret alınamayan, en sonunda da alındıktan sonra koşa koşa Allah Resûlü'ne giden Ammar b. Yasir'in göz yaşlarında; Muhammedî dinin yok olmaması için Kerbelâda

kendisini feda eden İmam Hüseyin ve yarenlerinin, imanında; zindanlarda işkence görmesine rağmen iktidara ve onun hiçbir nimetine boyun eğmeyen Ebu Hanife'nin Muhammedî duruşunda; "Kudüs işgal altındayken ben nasıl gülebirim" diyen Selâhaddin Eyyûbi'nin ciddiyetinde; batılın tüm saldırılarına cevap vermek için gece gündüz demeden çalışan hakiki alimlerin uykusuz gözlerinde; bu ateş sönmessin diye gençliğini feda eden Metin Yüksellerin şehadetinde ve daha nice benzeri şahsiyetlerde, hallerde tanidik.

Biz derdi, akış halinde olan âlemde yer almış, gelip-geçmiş olmasına rağmen tarihin kalbine adeta "mıh" gibi çakılmış bu şahıslar ve onlar gibi binlercesi ile tanidik; ve öyle durağanlaştırdık/kavramlaştırdık dahi tasavvurumuza kazıdık. Salmaya, akış haline bırakmaya da hiç niyetimiz yoktur.

Bizim dertli oluşumuz dünyalık beklentilerden, arzu ve kayıplardan dolayı değildir, olmamalıdır da. Bizim derdimiz omuzlarımızda bir yük, gönlümüzde

bir darlık değil, kalbimizde bir ateştir. Bazen yakan kül eden, bazen yakan pişiren; adeta ateşin harmanıyla demiri döverek işleyen bir demir ustası gibi bizi işleyen bir ateştir o...

Öyle demişti ya Amerika'daki tüm imkânlarını, konfor ve rahatlığını bırakarak Lübnan'daki iç savaşı ve israil işgalini durdurmada bir şeyler yapabilmek için Lübnan'a dönen Mustafa Çamran:

Ben tufanların çocuğuyum

Denizlerin dalgasıyım

Ben hayatımı yanardağlara

Ve yıldırımlara dîvane kılmışım.

Ne zaman ki tufan dursa

Deniz sakinleşse

Benden geriye

Hiçbir şey kalmayacaktır.

Aziz Çamran'ın da dediği gibi, biz biliyoruz ki bu hengâmeden ne zaman çıksak o zaman yok oluşa doğru koyulmuşuz demektir.

Şimdi bu dert kavramı ile siz dünyalıkların dert kavramı arasında bir benzerlik olabilir mi?

Bu dert ki imandan kaynaklanır, azîm ile yoğrulur, aşk ile içselleştirilir, takva ile billurlaştırılır. Kalbimizde bir ateştir dedik ya, işte tam da odur. İmanla tetiklenmiş, azîmle yoğrulmuş, aşk ile içselleştirilmiş, takva ile billurlaştırılmış bir ateştir bizim derdimiz. Nihayetinde bu dert bizi muhabbet âleminde temaşaya götürdüğü gibi madde âleminde iş yapmaya da götürür. Bizi kahr u perişan etmez. Aksine dertli insanın iki hasletini/yönelimini de gerçekleştirmemize vesile olur. Dertli insan ki onun iki yönelimi vardır: Biri kendine yöneliktir, orada yanar, pişer; diğeri ise topluma yöneliktir, orada da Rıza-ı İlahi için amel eder.

Biz hiçbir zaman mevcut imkânlardan şikâyet etmeyiz, etmemeliyiz. Çünkü bizim derdimizde imkânlar imana bağlıdır. Eğer iman varsa ki dertte imandan kaynaklanır dedik, o halde Erbakan hocanın da dediği gibi, "İman varsa, imkânda vardır." deriz. Yine biliriz ki "Her mekânın bir imkânı, her imkânın da bir imtihanı vardır." Böyle bilir, böyle eylemeye gayret ederiz.

Hasıl-ı kelâm, sözü daha fazla uzatmaya hacet yoktur. Sözün özünü merhum Ali Şeriatî ortaya koymuş ve dertli gönlünden taşan kelimeler şöyle dile gelmiştir: "Biz, gözlerimizden tanırız birbirimizi, göz bebeklerimizdeki hüzünden, yorgunluktan tanışırız. Bizi sadece bizden olanlar anlar. Biz sadece birbirimize tutunur, birlikte yanarız. Ateşimiz suyumuzu yakar, nefesimiz ateşi."

Vesselâm

GAZZE HUZUR DEMEK

ULUSLARARASI BİR ÖĞRENCİNİN GÖZLEMLERİ

RUKIYE DEMİR

Pek kimse bilmesede derin bir sırdı bende "Gazze'de okumak". Malezya Uluslararası İslam Üniversitesindeki lisans eğitimim sırasında Filistinli arkadaşlarıma Gazze İslam Üniversitesinde okumak istediğimi söylediğimde bunun çok imkânsız olduğunu, kendilerinin bile bir Filistinli olarak oraya girmelerinin çok zor olduğunu söylemişlerdi. Ben de bu çocukluk hayalimi yüreğimin derinlerine sakladım.

Aslında hayalimdeki eğitim, yapmak için yapılanlardan değil de dolu dolu hakkını vererek yapmayı istedim ve böyle bir ortamı Türkiye'de bulamayacağımı hissetmişim. Avrupa bana çok soğuk geliyordu çünkü bana göre Avrupa ilmini içselleştiremeyenlerdendi tıpkı Amerika'nın yamalı duruşu gibi...

Sonra Gazze'den bir arkadaşım yazdı ve laf arasında ona hayalimden bahsettim sonra bana neden olmasın ki dedi. Tabi o arada hemen başvuruda bulduk ve üniversitenin kayıt işlemlerinden sorumlu beyefendi Türkiye'de lisans eğitimini tamamlamış bir Türkiye sevdalısı çıkınca hiç zaman kaybetmeden Rektörlüğe ulaştırılmış benim bu isteğim. Rektörlükten gelen cevap su " Türkiye bizim kardeşimiz bütün zorluklarımızda yanımızda bulundu; hemen Kabul verin bu kızımıza ve bütün işlerini kolaylaştırın" Nitekim üniversi-

tenin uzun zamandır düşündüğü yabancı öğrencilere Kabul verme projeleri benimle hayata geçmiş oldu.

Şimdi; Gazze'den herkese selamlar, Gazze'deki ilk uluslararası master öğrencisi olarak ilk dönemimi kayda değer bir başarıyla 2 hafta önce bitirdim. Normalde çok çalışkan bir öğrenci değilimdir ama buradaki motivasyon ve sürü psikolojisi beni de Gazze'li öğrencilerden biri haline getirdi ve Gazze'de bir öğrenciyseniz tek hedefiniz bütün sınavlardan tam puan almak.

Geçeyim yeter mantığı yok burada, o yüzden sıkıysa çalışma. Doğrusunu söylemek gerekirse buradaki bu azmi görünce tembelliğinizden haya ediyorsunuz ve bütün benliğinizle hangi konuda iyi iseniz o konuya odaklanıp birbirinden güzel başarılarla koşuyorsunuz. Burası Gazze Şeridi, uçamıyorsan koşuyorsun ama asla oturmuyorsun; hayat buranın güzel insanlarına oturmayı unutturmuş gibi zira Gazze'lilerin çoğu yıllık tatillerini bile çocuklarının sınavlarının olduğu döneme denk getiriyorlar ki onlara yardımcı olabilsinler.

Evet, evet yanlış duymadınız, hani bizim acaba bu sene şu tatil köyüne mi gitsek yoksa şu ülkeye bir gezi düzenleniyormuş ona mı katılsak diye sene boyunca hayalini kurduğumuz o yıllık izinde

buranın güçlü insanı diğer bir işe koşmak zorunda, zira Refah Kapısı'ndan çok geçerli bir nedeniniz olmadıkça çıkamıyorsunuz maalesef. Malum Mısır Hükümeti'ne göre yıllık tatil de keyfi bir durum...

Gelelim aklınıza gelen sorulara... Gazze' de yaşamayı hala seviyor musun diyenlere gelsin şu cümlem; dört ay geçti ve ilk günkü gibi yeniyim buralara, buralar da bana... Artık yapılan röportajlardan sonra neredeyse gittiğim her yerde en az biri çıkıp "aaa siz Türkiye'den gelen öğrenci misiniz" diye sorduktan sonra, "bakın evimiz hemen şurada lütfen gelin bir şeyler hazırlayalım size, biliyorsunuz burası sizin eviniz neye ihtiyacınız olursa söyleyin elimizden geleni yaparız inşallah" gibi cümlelerle karşılaşıyorum.

Eminim şimdi sormuşsunuzdur bu kız bombalar arasında ne yapıyor diye, şöyle söyleyeyim, herkes ne yapıyorsa biz de onu yapıyoruz... İlk geldiğimde gece 2 roket saldırısı oldu ve kanımın donduğunu hissetmişim, sonrasında toparlandım ve o gecenin sabahı ev ahalisiyle konuştum ve bana güldü herkes, daha bu ne ki bundan bir ay önce 76 tane atıldı bunun gibi diye. Sonraki günlerde 35 tane daha atıldı ve ben o zaman dersteydim, sonrasında bir eve yemeğe davetliydim, hiç programımı bozmadım, bombalar eşliğinde yemeğimizi yedik, be-

bekler duruma alışmış, Gazze'de sıradan bir gündü. Bazen ölüme o kadar odaklı yaşıyoruz ki hayatımızda insanlık namına yapılacak o kadar çok şey varken; kendimizi sadece şikayet eder ve ölümü bekler buluyoruz... Oysa bizler bu kadar aciz olmamalıyız hele de 'İnsanca Yaşamak' için 'Zulme karşı Savaşmak' için bu kadar çok nedenimiz varken!

Her gün Gazze'ye yeni gelmişim gibi hissettiriyorlar, söyler misiniz bana bu durum karşısında hem sevginiz hem de inancınız artmaz mı? Orada karşılaştığın problemlerle nasıl bahsediyorsun sorusuna ise cevabım çok basit; Gazze'li oldum. Buradakiler ne yapıyorsa ben de onu yapmaya çalışıyorum. Elbiselerimi yıkamak için elektriklerin gelmesini bekliyorum; tabi genelde çamaşırlarım makinedeyken elektrikler gidiyor sonra bir daha gelene kadar çamaşırlar böyle ıslak ıslak kalıyor makinede, neyse ki sonunda temiz temiz yıkıyorlar.

Sahip olduğum jeneratörü tasarruflu kullanmaya çalışıyorum sadece internet ve akşam okumalarına o da sadece bir odanın ışığı yanacak şekilde. Hem içme suyu hem de temizlik için illaki evde su dolu kaplar bulunduruyorum, annemden öğrenmiştim çok işime yarıyorlar. Kış aylarında kat kat giyiniyorum, evde ders çalışıyorsam ya battaniyenin altından çıkmıyorum ya da evde ısınmak için spor yapıyorum, işe yarıyor bayağı. Yetim ve yoksulları görünce ağlamıyorum artık, onlarla eğlenmeye çalışıyorum çünkü çok iyi fark ettim ki ağlanacak halde olan "İNSANLIK" o yüzden onlardan öğrendiklerimi

hayatıma uyarlamaya başladım. Dedim size ben; Gazze'de yüksek lisans yapıyorsanız bu bir yüksek lisans eğitiminden çok daha fazlası buna emin olun!

Üç haftalık ara tatilimde Gazze'de kalmayı tercih ettim hem Arapça'mı daha çok geliştirmek hem de hedeflerime ulaşmam için daha çok çalışmam gerektiğinden, gerçi gelmeyi deneseydim bile "Refah Kapısı" açılmadı bu ay, anlayacağınız çıkmayı bekleyen insanlar sabretmeye devam ediyorlar.

Bu kadar sorunun içinde nasıl bu kadar huzurlusunuz diye soruyorsunuz değil mi? Hani dünyayı ellerinde zannedip istedikleri gibi

evirip çevirdiklerini sananlar 'Gazze ablukanın altındadır' deyip buranın halkını ölüme terk etmişler, hesaplarına göre burada bırakın huzur ortamını, hayatı dar edeceklerdi buranın güzel insanlarına değil mi?

Tabii ki hevesleri kursaklarında kaldı; zira hayat da, ölüm de bütün evren gibi yalnız ve yalnız Allah'ın elinde! Eminim bunca şeye sahip oldukları halde hala neden mutsuz olduklarını bilmiyorlardır tıpkı onca zorluğa rağmen bizim burada nasıl bu denli huzurlu olduğumuzu anlayamadıkları gibi ama onlara Allah'ın mesajını iletmek istiyorum, tabi bunu da anlamayacaklardır...

"Hayat veren de öldüren de O'dur. O, bir işe hükmettiği (karar verdiği) zaman ona sadece "Ol!" der. Ve o, hemen olur." (Mumin Suresi, 68)

Son olarak şunu söylemek istiyorum, burada Huzurlu bir yaşam var demek mevcut haksızlıkların devam edebileceği anlamına kesinlikle gelmez, aksine kendisine saygısı olan her bireyin yapılan haksızlıklar karşısında var gücüyle mücadele etmesi gerektiği gibi yaptıkları yardımları iyiliğin ötesinde sorumluluk olarak görmelidirler. Zira tüm ilahi dinlerin göz bebeği olarak bilinen Kudüs coğrafyasındaki 68 yıllık soykırımın faturası Müslümanlara kesilmiş ve bütün insanlık sadece seyirci kalmıştır.

Eğer hala uyanık birileri varsa biliniz ki biz burada Hz. Yusuf'un zindandaki huzurunu yaşamakla kalmayıp Hükümranlığa hazırlanıyoruz. Daha şimdiden dünya nüfusunun en çok doktora yapan milleti Filistinliler, askeri anlamdaki başarılarından söz etmeye gerek yok sanırım tabi bir de halkın özgürlükleri konusundaki güçlü direncini ve istikrarını unutmamak gerek.

Gazze'de yaşayıp bütün bu güzelliklere bizzat şahit olmak ve bu kutlu direnişin bir parçası olmak bana şeref vermekle kalmıyor her geçen gün ufkumu biraz daha genişletiyor. Şimdiden burada yüksek lisans ve doktora eğitimlerini tamamlamak için başvuruda bulunmak isteyen birçok öğrenci var, meğer bu güzel topraklarda ilim öğrenme hayaline sahip birçok koca yürekli, içinde çocukluğunu bütün saflığıyla yaşatan güzel insanlar varmış, maşallah. Ne diyelim "Allah muvaffak etsin".

KAYGILARIMIZ BİZİ YÖNETİYOR MU?

ZEYNEP SENA DİNÇER

Kaygı: Üzüntü, endişe duyulan düşünce, tasa. (*)

Öncelikle kaygı sorunu na değinmemizin sebebi birçok insanın bu sıkıntıyı yaşaması ve hayatını olumsuz etkilemesi. Yaptığım gözlemler doğrultusunda kaygı problemini yaşayan bir çok bireyin olduğunu fark ettim ve bu yazıyı yazma gereksinimi hissettim. Yaşadığımız

kaygı sorunlarına kuran penceresinden göz atacağız. Çünkü bir Müslüman her işine bu gözle bakmalı kendine ders çıkarmalı ve hayatını şekillendirmeli.

Öyle bir gerçek var ki; Allah (c.c), yaratılan her mahluka bir ömür

tağın etmiş. Yaşayan diri olan her mahlukun bir gün ömürlerinin sonuna geleceğine kesin olarak iman ettik. "Ve her toplum için bir vade belirlenmiştir: Öyle ki vadeleri dolduğunda onu bir tek an olsun, ne geciktirebilirler ne de öne alabilirler." (A'raf/34) "Her nefis ölümü ta-

dacaktır (ve) sonunda herkes bize dönecektir.”

(Ankebut/57) Ayetlerin ışığında görüyoruz ki sonucunda çok tasalandığımız hayatımız, evimiz, işimiz ortadan kaybolacak. Ve o gün geldiğinde elimizde kalan sadece amellerimiz olacak. Yaşadığımız gereksiz kaygıların ne kadar anlamsız olduğunu o gün anlayacağız. Peki hayatımızı bu denli etkileyen kaygılarımız neler? Konuyu sistematik bir şekilde ele almak için şu başlıklar altında konumuza devam ediyoruz:

1)Hayatımızı etkisi altına alan kaygılarımız neler?

2)Yaşadığımız kaygı sorunu hayatımızı nasıl etkiler?

3)Kaygılarımızdan kurtulmak için ne yapmalıyız?

İlk olarak bizi faydalı olmaktan alıkoyan, kul olmaktan alıkoyan, mutlu olmaktan alıkoyan bu kaygıların neler olduğundan bahsedelim. Kişiye göre değişen bu hastalık kiminde meslek sahibi olma, kiminde üniversiteye girebilme, kiminde zengin olma, kiminde başına her an bir şey gelebilir düşüncesine saplanma olarak zuhur edebilmektedir. Bu sorunların için de kendini kaybeden birey büyük problem haline getirdiği sorunları çözmeyi denemezse derin bir mutsuzluk ve umutsuzluk hissine kapılır

ve yeni neslin düzgün yetişmesine de engel teşkil eder. Neslimizin daha iyiye gidebilmesi ve İslam'ın ihyası için zor zamanlarında bile "Allah rızası" diyerek tüm sıkıntılara katlanan, sorunlara geçici gözle bakarak dirayetli olan kişilere ihtiyacımız var. Her türlü imkânın ortaya serildiği bu çağda doyumsuz ve bir o kadar da mutsuz bireylerine değil! Sanki sonsuza dek bu dünyada kalacakmış gibi yığın, yığıldıkça daha çok isteyen, doymayan, hancı bireylere değil! Modaya uyan hiçbir yenilikten geri kalmayan ve kişiliğini, dinini bu uğurda satan bireylere değil! Davasını unutan, hayattan haz almak için boyanan, giyinen, evini dizen bireylere değil!

Hayatlarımızın bu hale gelmesinin ve kaygılarımızla başa çıkamayışımızın birinci sebebi olarak toplum baskısını görmek mümkündür. Aslında insanlar ne der diye yaşamak yerine Allah ne der diye yaşamak bizi hem büyük bir yükten kurtaracaktır hem de Allah rızası için yaptığımız ameller sayesinde ruhsal dinginliğe ulaştıracaktır.

Üçüncü olarak, önceliklerimizin değişmesi, kendimize olan saygımızı yitirmemize sebep oluyor ve akabinde kaygılarımız bizi yönetiyor. "Önceliğimiz kendimiz" felsefesini güdersek ne kendimize ne de etrafımı-

za bir faydamız olmaz. Oysa ki bir Müslüman faydasız olamaz! Müslüman faydasız olduğu anda bir şeyler ters gitmeye başlamış demektir. Kendine saygısı olan insan önce ruhen ve bedenen kendini doyurur ve ona tayin edilen ömrü hakkıyla yaşayabilmek için uğraşır. Doğunluğa erişen nefis boş kaygıların elinden kurtularak etrafına yararlı birey olabilir. Yeni neslin dine verdiği değeri artırarak, örneklik teşkil edecek şahsiyetleri öğreterek, onlara hedef ve misyon yükleyerek gelecekte yaşanabilecek olan "ben neden varım" sorusuna karşılık varlığının farkında olan, dünyadaki varlığının nedensiz olmadığını bilincinde olan kişiler olmasını sağlayabiliriz.

Bunun aksine tek hedefi iyi okul kazanmak, iyi bir iş sahibi olmak, iyi bir yerde yaşamak olursa, bu hedeflerine ulaşamadığında mutsuz olacak ve hayatının en verimli zamanlarını da bu dünyalık hedeflerin peşinde heba edecektir. Eğitimlerin bu noktada tekrar düzenlenmesi toplumun faydasına olacaktır. Mutsuz bir ülke olarak belki de bazı şeylerin değişme vakti gelmiştir. Ama değişimin önce sizde başladığını hiçbir zaman unutmayın! Değişen bireyler, değişen toplumları da oluşturacaktır.

Kaynaklar:

(*)bknz: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts&kategori1=veritbn&kelimesec=188795

(*)"Mevlana'ya göre olumlu düşünmenin yolu ve insan yaşamına faydaları" Dr. Osman Nuri Küçük/ Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

21. Yüzyıldan Konuşmak İstiyorum ŞAHSİ EGEMENLİK PROBLEMLERİMİZ

MEHMET YAZICI

Egemen olmak; bir eşyanın, bir durumun içinde/üzerinde sınırsız yetkiler ile donanmaktır. İnsan varoluşsal olarak mükemmel bir yapının parçasıdır. Ancak bu yapı üzerine kurduğu egemenlik ise vasat, problemlili ve hoyrattır. Vasat bir ufuk üzerine inşa edilen egemenlik pek tabii doyumsuz ve vicdansızdır. İnsanoğlu tarihin bütün dönemlerinde bu laubali egemenlik yorumu neticesinde yaşam alanını bir bütün halinde çaresizlik zincirlerine prangalamış ve mükemmelliğin kalbine tehlikeli tohumlar ekmiştir. İşte bu tohumların en ciddi meyvelerini verdiği dönemden konuşmak istiyorum. 21.yy'dan...

İnsanlığın sevgisizlik, duyar-sızlık, kin ve nefret birikimini kusmaktan ar etmediği bir zaman diliminin içerisinde nefes almaya çalışan 'garibanlardan' bahsetmek istiyorum. Büyük büyük Fatihlerin, tiranların egemenlik aşkıyla insanlık değerlerini hiçe saydığı, coğrafyaları

yağmaladığı, nefretleriyle edebiyat yaptığı, küstahlıklarına her pazarda yandaş alıcılar bulduğu 'karanlıktan' bahsetmek istiyorum. Çocuk parklarının cepheye, ilim laboratuvarlarının kitle imha silahlarına, kütüphanelerin şuursuz dergahlara dönüştüğü 'günden' bahsetmek istiyorum.

Sırtlara kırbaçların yeniden indiği, harp kasaplarının başına peygamber sarığı geçirdiği, susmayan dillerin kesildiği, izzetin boynuna yağlı ilmeklerin geçirildiği 'andan' bahsetmek istiyorum... 21.yy'dan...

Küresel tiranlığa boyun eğme-

yen her türlü varoluşun ötekileştirildiği zamanın 'içinden' konuşuyorum. Bir hudut boyu ilerisinde kundaktaki çocuğun siyasal hesaplara kurban gittiği 'mekândan' konuşuyorum. Açlığın bir ritüel olarak yardım kuruluşlarının propagandası haline geldiği, babası çekiç tutamadı diye sefil kalan yetimin otobüslerde yanına oturulmadığı harabenin tam da 'ortasından' haykırıyorum! 21.yy'dan...

Mazlumların sesini duymamak için yüksek ses ile açtığınız müziğin hiçbir sanat değeri taşımadığını belirtmek istiyorum. Elde edilen süslü ganimetlerin, paylaşılmaya değer bir parça ekmekten değersiz olduğunu

anlatmaktır gayem. Güvensizlikler üzerine kurulmaya alışılan muhabbetlerin engin solumsuzluklara alışkın olduğu bir çağdan sesleniyorum tüm hakikat yorumlarını düşünerek. Toprağa gömülen vicdanımız ile yüzleşmeyi ertelemeye devam edersek ve açlığı uzaklara yollayamazsak, bu ahlaksız düzende bir çocuğun daha ölümü engellenemeyecek. Petrole bulanmış şuurumuzun 'varil fiyatı' bir insan etmeyecek!

Egemenliğin kayıtsız şartsız ferde verilmiş propagandaları, ıskaladığımız hakikatleri kumbara yaparken, özgürlük tüm ihtişamıyla anons geçiyor karanlığımızdan. Karakterimiz, iktisadi

kazanımlara göre şekil alıyorken birden hürriyetten bahsetmek istiyoruz. Taksitle alınan bir akıllı telefona borçlu kalmak bağımsız bir iradenin en önemli tasviri olurken, bir telefon kadar akıllı olamamak engelliyor mu hürriyetimizi?

21. yüzyılın kasvetinden arınmış bir-iki söz edebilir miyim bilmiyorum... Farklılıkların irdelenmesinin siyasal basiret olmadığı, ekonomik uçkurun temel maslahat olmaktan ar edildiği, kula kul olmadan puta put denilebilen bir aydınlık ümidi ile son bir nefes ile şunu söyleyebilirim: Karanlığa itiraz değil, hakikate imandır ahlaki ahlak, bizi biz yapacak olan.

HANGİ İŞGALI YAŞIYORUZ?

AFRA MADEN

1940'lı yıllardan bu yana süregelen bir işgal var. Uluslararası camianın ve kamuoyunun hakkında çok az şey bildiği bir işgal.

Yaşadığımız çağda birçok şey küresel senaristlerin belirlediği şekilde ilerliyor. Olağan ve olağan dışı olmakla birlikte her şey tek düzeleşti.

Zaman eski zamandan çok daha ötede...

Örümcek ağlarıyla çevrili bün-

yelerimiz sağlıklı bir sonuca varamıyor. Zihinsel olarak kuşatılmış bir toplum kendisinden istenileni yerine getirir ve getiriyor.

Dünyada olup biten her olay aciliyet arz eden gündemler gözümüzün önünde cereyan

etmiyor. Bugün onların istediklerini görüyor ve işitiyoruz.

Emperyalizm farklı yüzleriyle her gün karşımızda, uzun soluklu bir mücadele verebilir miyiz?

Medya unsurları topluma etkin bir şekilde zuhur ediyor, her gün önümüze konulan haberler hep

bir şeyin propagandasını yapıyor.

Bizim propagandamız ne?

Bugün, Ortadoğu coğrafyası üzerinde kurgulanmış planlar işlemeye devam ediyor, Suriye süreci artık bir klişe-ye dönüşmeye başladı.

Amaç neydi? Olan, biten ve yansıtılan neydi?

Amaç Ortadoğu coğrafyasında Siyonizme karşı duruş sergileyen ve bununla birlikte uluslararası camiada İsrail'e karşıtlık sunan devletleri istikrarsızlaştırmak ve şeytanlaştırmaktı.

Yansıtılan neydi?

Halkların düşmanlarına karşı muhalifler direniyor(!)

Ülke içerisinde yaşanan sorunlar yine ülke içerisinde; ülkenin kendi insanları ve kendi siyasi unsurlarıyla halledilmeliyken dışarıdan müdahale reva görüldü.

Suriye halkını diktatörlükten daha çok dış müdahale yok etti.

Filistin'e ev sahipliği yapmış Suriye'yi şeytanlaştırmak zor olmadı, Filistin'le aynı di-

renişi veren Lübnan'da şeytanlaştırıldı.

Naylon İslamcılar kavramını kullanmıştı değerli bir abimiz...

Naylon İslamcılar sayesinde bu planlar daha da çabuk işledi, işliyor.

Bilinçten yoksun bünyelerimiz hesap gününün yakını olduğunu biliyor.

İsrail'le doğalgaz anlaşmaları... Normalleştirmek için çabalanmış ve sonuca bağlanmış ilişkiler, ben buradayken HAMAS vurmaz diyen absürt tipler...

Yaşadığımız ülke de pişkinlik dip yaptı.

Bugün yapılan büyük Kudüs mitinglerinin, iç siyasetle hesaplaşmamış bizleri avutmaktan başka bir şey olduğunu düşünmüyorum. Yüzbinlerce kişi uygulanan Filistin siyasetinden şikâyetçiyiz fakat sandıklar kurulduğunda bir fatura kesmiyoruz.

İsrail'le anlaşanların rahatsız olmadığı, milliyetçi ruhlara hitap eden alanlar bizi avutmamalı.

Milyonların bir meydana toplanması güzel fakat; sonuç alıcı, siyasal mekanizmayı mecbur bırakması açısından yetersiz kalıyor.

Meydanlarımızdaki söylemleri ulusal/millî argümanlara hapsederek, evrensel olan İslam davasını sahip çıkamayız. Yani başımızdaki kardeşimize kendi milletimizin yüceliğinden bahsederek, onun dertlerini anlayabileceğimizi söylemek abesle iştiğal oluyor. Makul olan şey emperyalistlerin bizleri bölmek için kurguladığı sınırları en azından söylemlerimizde kaldırmak...

İçinde bulunduğumuz dönemde bazı hakikatleri bangır bangır haykırmamız gerekirken, bizi avutmalarına izin vermemeliydik.

İşgal kesin, işgal net.

Filistin'in ve Ortadoğu'nun sömürülmüş halkının emperyalizme ve Siyonizme göstermiş olduğu direniş hak, ve berrak.

Bizler bulanık taraftayız, temennimiz barikatları aşmak için çabalayabilmek.

SOSYAL MEDYA VE DİJİTALLEŞEN DÜNYANIN DAR KALIPLARI!

NİSA AYDIN

Hayatımızdaki payı gittikçe artan sosyal medya artık sadece belirli bir kitleye hitap etmiyor. 7'den 70'e rahatlıkla kullanılan sosyal medya, özel hayatı sosyalleştiren(!) ve günlük hayatın her anını rahatlıkla milyonlarca kişiye sunabilen zihniyetleri de beraberinde getirdi. İnsanlar sosyal medya üzerinden kendini değerli kılmaya, toplumca kabul gören kimliği oluşturmaya çalışıyor.

Sosyal medya, fark etmeden ya da fark ederek dijitalleşen dünyaya bizi hapsediyor. Sosyalleşmekten ziyade insanlar arasındaki iletişimi bitiriyor. Bunun örneklerini ebeveynlerle çocukların arasındaki ilişkide çok net bir şekilde görüyoruz.

Kemal Sayar, çocuk eğitimine ilişkin bir röportajında şu tespit-

te bulunuyor: "Ailelerin yaptığı en büyük hatalardan biri kendileri bir işle meşgul olurken çocuklar oyalansın ve uslu dursun diye ellerine teknolojik aletler verilmesidir. Daha sonradan cezalandırılırken veya uslu durması istenirken çocuğa karşı kullanılan en büyük tehdit teknolojik aletlerin ellerinden alınması oluyor."

Bunların üzerine çözüm olarak şunu sunuyor: "Çocuğa ceza yerine veya bilgisayarı elinden almak yerine teknolojinin yerine gelebilecek alternatif şeyler üretmeleri gerekmektedir." Ve son olarak da şunu söylüyor: "Çocuk oyun ister; kucağa alınmak, göz teması ve vakit geçirmek ister."

Ebeveynler çocuklardan çalışmaları vakti sosyal medyada

değerlendiriyor. Bir şeylerin yanlış gittiğinin farkına varmalıyız önce. Bir çocukla konuşacakken eğilip göz hizasında iletişime geçen peygamberin ne zaman telefonla uğraşırken 'biraz bekle, git başımdan' diyen ümmeti olduk? Akrabalarımızla oturduğumuzda yaptığımız sohbetlerin lezzetini damağımızda hissetmeliyiz. Başımızı kaldırıp gülümsemeliyiz; belki karşımızdakinin bizimle paylaşmayı istediği mutlulukları, belki de dertleri...

Peygamberin özelde çocuklarla genelde ashabıyla kurduğu iletişim bizlere muhteşem bir örneklik (usvet'un hasenetun) sunuyor. Bu örneklik, bizim geleceğimiz açısından rol model olmalı ve aydınlatıcı bir meşale olarak nesilden nesile aktarılmalıdır.

NECM SURESİ IV

SÜMEYYE AKTÜR

Kendilerine Allah'ı (c.c) ve elçisini düşman bilen ve önce kendi kalplerini ve diğerlerini ikna etmek için sıraladıkları bir dizi bahaneyi boşa çıkaran bir suredir Necm suresi... onları en zayıf noktalarından vurmuş ve sahte ilahlarının güçsüzlüğü gerçeğini yüzlerine çarpmış olan Necm suresi şimdi de kendileri gibi davranan geçmişin inkarcılarını ve akibetlerini hatırlatmaktadır; bildikleri ama bilmezden geldikleri...

49- Hem doğrusu Şıranın Rabbi de O'dur.

Hissedilen , fark edilen anlamları ile gökyüzünün en parlak iki yıldızına isim olmuştur. Müşrikler bu yıldızların daha parlak olmasını kutsallığına bağlamışlar ve yol gösterici ilah kabul etmişlerdir. Onların parlak oları kutsamasından hareketle parlak bir yıldızın yaratıcısının gücüne işaret edilmektedir.

Yine elde ettikleri güç ve malın ikram edicisi olarak bu yıldız görmekteydi. Oysa 48. Ayet ile "Hem doğrusu sermaye veren de zengin eden de O'dur" denmişti.

Rabb kelimesi ile terbiye eden, görevini öğreten ve yöneten bir yaratıcının bir yıldız ile nasıl Dünyaya yer- yön bilgisini öğrettiğini düşünürsek kudretini daha iyi kavrarız.

50/51- muhakkak ki O önceki Ad'ı da helak etti, Semud'u da. Öyle ki (onlardan hiç kimseyi) bırakmadı

Ad kavmi Kur'an'da bahsedildiği şekli ile Ad-ı ula Hz. Hud'un kavmidir. Hz. Nuh'tan sonra yaşadığı tahmin edilen bu kavim İrem bağları ile meşhur ve kendilerinden sonra hiç bir topluma verilmeyen güzellikteki bir bölgede yaşamıştır. Ancak peygamberlerini inkar ederek yalanlamış ve isyanlarını artırmışlardır. Bunun sonucu olarak Allah onları önce kıtlıkla sınamış, bu uyarıyı da göz ardı etmeleri üzerine şiddetli bir rüzgar ile onları ve tüm şehri yerle bir etmiştir.

Ad-ı ula tabiri bir diğer Ad kavminin varlığına işaret etse de bu kavmin kimler olduğu Kur'an tarafından bildirilmemiştir. bazı müfessirler Ad-ı uhranın helak edilmeyen mü'minler olduğunu söylerken , bazıları da daha önce Hicaz bölgesine göç eden bir başka grup olduğunu söylemiştir.

Semud kavmi ise, Hz. Salihin kavmi olup yine Ad kavminden geriye kalan bir kabiledir. Şam ve Hicaz arasında Hicr denen bölge de yaşamışlardır. Kur'an 'da Ashab-ı Hicr olarak da anılır. Ünlü İrem Bağlarının yerle bir olmasından sonra şehirleşme de yeni bir yöntem seçen Semud kavmi evlerini dağları oyarak yapmış ve böylece kendilerini sağlama almayı amaçlamışlardır. Ölçü ve tartı da alaletsizliği ile bilinen Semud kavmi de içlerinden sevdikleri biri olan Hz. Salih peygamber tarafından uyarılmış, adalete ve Allah'a imana davet edilmişlerdir.

Bağnazlığın ve küfrün en klasik örtücüsü olan mucize ısrarları üzerine Allah(c.c) onlara bir kayanın içinden gebe bir deve çıkarmıştı. Onlardan istenen ise deveye zarar vermemek ve bir gün kendileri bir gün de devenin kullanacağı şekilde su kaynaklarını paylaşmaktı. Zaten imanları kusaklarından aşağı inmeyen Semud kavmi bir gece gizlice önce deveyi, sonra Hz. Salih'i öldürme konusunda anlaşmışlar ve deveyi kestiler. Ancak bir sonraki planı hayata geçirmeye fırsat bulamadan ansızın bir ses, yıldırım ve sarsıntı onları yakalayiverdi. Böylece onları kaçtıkları o felaketten sağlam evleri bile kurtaramadı...

52- Daha önce de Nuh kavmini (helak etmişti) Çünkü onlar daha zalim ve daha azgın olanların ta kendileriydiler.

Kur'an-ı Kerim'de tarihsel süreç bakımından helak edilen ilk kavim Nuh kavmidir. Hz. Nuh kendisinden sonraki insanlık için örnek gösterilecek mahiyetteki müthiş sabrı ile, 950 sene boyunca insanlığı Allah'ın dinine davet etmiş ve bir avuç inanan dışında destek görmemiştir. O kadar ki oğlu ve eşi dahi arkasından inkarcılarla işbirliği yapmıştır. Artık vakit dolmuş ve yüce Allah'ın hazırlan emri gelmişken bile alaylarını sürdürmüşlerdir. Sonları da inkarları kadar net olmuş ve ansızın yer yüzü denize dönüşmüştür. insanlığın ikinci atası olarak anılan Nuh peygamber yerin suyunu

çekmesinden ve gemini karaya oturmasından sonra beraberindeki inanlanlarla yeni bir uygarlığın temelini atmıştır.

Nuh kavmi diğerlerinden farklı anılmış ve daha zalim ve daha azgın olarak nitelendirilmiştir. Bu da diğerlerine kıyasla inkarda ve taşkınlıkta çok ileri gitmiş olmalarından. İşin ilginç tarafı bu gün dünyanın dört bir yanında benzer sapkınlıkların ve sınır tanımaz küfür yöntemlerinin ayyuka çıkıştır. sizce de bu durum Nuh kavminin durumuna benzemiyor mu?

53/54 - (Lut kavmine ait) alt- üst olan (şehirler) de kaldırıp yere çaldı. Artık onları ne ile örttüyse örttü.

Yine inkar, yine taşkınlık. imanın çekildiği yerde taşkınlığın boy göstermesi doğaldır. Çünkü iman yoksunluğunu doyurmanın en aciz yoludur taşkınlık. işte Lut kavmi de bunun uç örneklerinden. Eşcinselliğin yaygın olduğu toplum çevre bölgelerden de bu ahlaksızlığıyla bilinmekteydi. Hz. Lut'un tüm uğraşlarına rağmen sonuç alamamasında ne yazık ki eşinin de etkisi vardı. Lut kavminin helak haberini getiren melekler insan suretinde geldiklerinde durumu diğerlerine haber veren bu kadın, halkı Hz. Lut'un kapısında toplamış ve melekleri teslim etmeye zorlamıştı. Derken gece yarısı bölgeyi terk etmek için yola çıkan Lut ailesi arkalarından Lut'un hanımının da geldiğini gördüler. Ancak bu kaçış onu helak olmaktan kurtaramadı. O da diğerleri gibi cezalandırılanlardan oldu.

Lut kavminin nerede ve nasıl helak olduğu konusu ihtilafıdır.

Filistin topraklarında bulunan Lut Gölü veya İtalya'da bulunan Pompei olduğu şeklindeki rivayetler gösteriyor ki bir çok kavim bugüne kadar çeşitli taşkınlıkları veya inkarları ile helak olmuştur.

55- Şimdi Rabbinin nimetlerinden hangisinde şüpheye düşersin?

Bu Ayet sureyi bir bütün olarak göz önünden geçirmeyi gerektirir. Ancak özellikle 45- 49. ayetlerle beraber anlaşılması gerekir. Verilen bunca nimete karşılık insanoğlunun yaptığı inkar ve taşkınlık olursa Allah'ın cevabı gecikmeyecektir. Taşkınlık ister toplumsal ister bireysel olsun,

toplumun temel taşlarını yerinden oynatmayı amaçlıyorsa sünnettullah devreye girmiştir ve bu bile Allah'ın toplumlara merhametinin bir tecellisidir. Hal böyleyken Allah'tan gelene amenna diyememek şüphe kıvılcımı değil de nedir?

56- bu (peygamber) daha önceki uyarıcılardan bir uyarıcıdır.

Bu gelen bir uyarıdır ve peygamber de tıpkı o peygamberler gibi bir uyarıcı... onların nasıl da peygamberlerine kulak asmadıklarına hayret ederken, sana gelen uyarıcının uyarılarını sakın gözardı etme...

57/58- O yaklaşan yaklaştı! Onu Allah'tan başka ortaya çıkarıcı yoktur.

O azap onlara yaklaşırken içlerindeki peygamberler onları uyardı da dinlemediler. Şimdi sıra biz de. Elimizde yol haritamızı çizen bir rehber var ve zamanı belirtilmeyen bir sona doğru ilerlemekteyiz. Tıpkı onların ki gibi ansızın gelecek olana.

59/61- Şimdi bu sözden (dolayı) mi şaşırıyorsunuz? Gülüyorsunuz da ağlamıyorsunuz. Hem de oyalanıyorsunuz.

Anlatılan her şeyin gerçek olduğunu biliyor, olanlara şaşırıyorsunuz da size gelen uyarıya mı şaşırıyorsunuz. Tıpkı o helak olanların yaptığı gibi alay ediyor, gülüyor ve hala boşboşuna mı oyalanıyorsunuz?

62- Haydi Allah'a secde edin ve ibadet edin!

Surenin giriş kısmında anlattığımız üzere müşrikler açıktan tebliğ ilk defa bu sure ile muhatap olmuş ve surede anlatılanların etkisi ile dinleyenlerin bir kısmı bu ayeti duyunca seceye kapanmıştır.

Kaynakların naklettiği bu hadise kimilerince sahih bulunmamışsa da gerçekliği tartışması anlamsızdır. Aslolan surenin okuyucuyu/ dinleyiciyi götürdüğü yerdir. İnkârın zirvesinden teslimiyete geçişin yol haritasını çizen bu sure o gün inkarcılara karşı bir devrimdir. Allah (c.c.)'nün herkese açık bir alanda okumak için neden bu sureyi seçtiği de kapsamından anlaşılmaktadır.

O halde tarihin tekerrürü sünnettullahtandır diyelim...

“BİR ŐEHİDE EN BÜYÜK HAKARET, KATİLİNE BİAT
ETTİĞİNİ, BOYUN EĞDİĞİNİ, ONA KARŞI YETERLİ
SERTLİKTE DAVRANMADIĐINI SÖYLEMEKTİR,”

BASİL EL-ARAC
(06 MART 2017)

İLİMİZ VAR O DIYARDA
GARİP KALDIK O DAĞLARDA
EL UZATMIŞ ELİMİZE
BUNA CAN MI DAYANIR

